

Naročnina

za državo SHS:

do preklica:

a) po pošti mesečno Din 14
b) dostavljeno na dom
mesečno 12

za inozemstvo:

mesečno Din 23

Sobotna izdaja:

v Jugoslaviji Din 20

v inozemstvu 40

SLOVENEK

Gene Inzeratom:Enostopna petina vrsta mali
oglas po Din 1-50 in Din 2-
veliki oglas nad 45 mm vi-
šine po Din 2 50, poslana itd.
po Din 4-.

Pri večjem naročilu popust.

Izbija vsak dan izvzemši
ponedeljka in dneva po praz-
niku ob 5. uri zjutraj.

Poština plačana v gotovini.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nebrankirana pisma se ne
sprejemajo. Uredn. telef. št. 50, upravn. št. 328.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ul. 6. — Račun poštne bran.
Ljubljanske št. 650 za naročnino in št. 349 za oglaš.
zagreb 39.011. strajev. 7563, praške in dunaj. 24.797.

Jug in zapad.

Včerajšnji «Slovenski Narod» je objavil uvodnik o dveh knjigah. Eno so napisali dalmatinski inženjerji o Dalmaciji kot nekak slavnosten spis za zborovanje jugoslovanskih inženjerjev v Splitu, drugo je napisal g. Erjavac o Slovencih.

Ti dve knjigi «Slovenski Narod» primerja in hvali prvo, ker govori večinoma o potrebi cest, železnice, mostov itd. v Dalmaciji, kar je v inženjski knjigi popolnoma naravno, drugo pa graja, ker ne govori samo o potrebi cest in železnice in mostov itd. v Sloveniji, ampak podaja še nekaj več, namreč tudi nekaj o slovenskem jeziku, o slovenskem slovstvu, umetnosti, o politiki in o kulturi Slovencev. «Narod» pravi, da veje iz vseh teh poglavij «klerikalno-federalistični» duh, ki stoji v popolnem nasprotju s «predniki, ki so pojmovali politiko praktično in realistično».

Svoj članek zaključuje «Slov. Narod» z besedami:

«Ne inostranstva, državo je treba interesirati za naše kraje. Propaganda mora iti na jug, ne na zapad... Problem naše politike mora obstajati v tem, da znamo... pridobiti državne oblasti za slovenske kraje. Vse drugo spada v preteklost... Škoda je dovolj razvidna iz dejstva, da smo danes brez parlamentarnih in vladnih zaščitnikov.»

Tako «Slovenski Narod».

Pisatelja knjige o «Slovincih» in vsebine njegove knjige na tem mestu ne bomo branili. To spada drugam. Ogledali pa si bomo nekoliko podrobnejše dve stvari, ki sta jako važni.

«Slovenski Narod» bi rad videl, da bi vsak, kdor piše kaj o Slovencih, pisal «državoljubno» že zaradi vnanjega sveta. Oj ti ljuba nedolžnost! «Narod» očitno ne ve, še danes ne ve, kako se zapadno-evropski «vnanji» svet srčno smeja razni «propagandni» literaturi.

Propagandno literaturo je zapadno evropski svet sam ustvaril, torej prav dobro tudi ve, kakšen namen ima taka «literatura» in drugič jo je ustvaril za nas, nezapadnjake, ki nas imajo za silne nevedneže. Oni sami «propagandne» literature absolutno ne potrebujejo ne o nas, ne o kom drugem, in sicer je ne rabijo zato, ker imajo Angleži in Francozi tako izborna organizirano diplomatsko in konzularno in — povejmo odkrito — tudi špijonažno službo po vsem svetu, da razmere v raznih državah mnogo bolje poznajo kakor prebivalci dotične države. Kot dokaz le en primer: Kdo je napisal najboljšo knjigo o jugoslovanskem vprašanju v Avstriji? Ali jo je napisal kak Jugoslovian ali Avstrijanec? Ne, ampak Anglež Seton Watson.

To, kar vnanjemu svetu imponira, je gola in čista resnica, pa najsibota resnica komu vseh ali ne. Resnica in suha fakta — to je za nas prvi vnanjem svetu najboljša propaganda, ne pa kakšne «državoljubne» traparije. Ali mar misli «Narod», da so zastopniki Anglije zunaj kakšni Spaljakoviči ali Popoviči?

Sploh pa je vsaka «propaganda» več ali manj preračunana na varanje javnosti. Ta pot pa je zelo opolzla, ker ima tudi v diplomaciji laž kratke noge, ker se prej ali slej maščuje.

Kaj pa je za to, če kdo ugotovi, da so Slovenci klerikalno-federalistično nadahnuti? Ali misli «Narod», da tuji zastopniki pri nas tega ne vedo? Čemu potem laž gati? Kdor informira javnost o Slovencih, je dolžan povedati o nas to, kar je, ne pa pisati bajk in pravljic, ki so prav lepe, če so Trdinove, ampak za realno življenje so merodajna gola dejstva.

Konec «Narodovega» uvodnika pa ne zasluži le graje, ampak prav debelo palico. Tam «Narod» ne zahteva nič več in nič manj kakor povratek k nekdanji dunajski politiki klečeplazenja in hlapčevanja. Torej komaj se je ubogi naš rod nekoliko povzpelo do želje po svoji samostojnosti, do želje po gospodarstvu na svoji zemlji, že se mu zapleta pod noge tisto staro petolizništvo, ki še danes ne more razumeti, da je treba za doseg svojih samostojnosti in gospodarstva

tudi nekaj žrtve, da je treba nekaj samozatajevanja in da se je treba začasno odreči raznih milostnih odpor, če hočemo dobiti vse! Tega «Narod» ne razume in nikdar ne bo razumel, ker je že tako star in onemogel, da že sploh več ne ve, kako se piše.

Če hočejo tisti ljudje, ki prisegajo iz stare tradicije še na «Narod», še nadalje kuliti vsaki vladi, kakor so to delali doslej, svobodno jim. Toda slovensko ljudstvo gospodom na tej poti ne bo več sledilo, ker je krenilo na novo pot, ki pelje do

gospodarstva in do samostojnosti v okviru skupne države z ostalimi Jugoslovani. Ta pot je trnjava in ni posejana z vladnimi cukrčki in milostnimi podporami, ampak cilj je lep in vreden boja in samozatajevanja. Če gospoda okoli «Naroda» ne more živeti slabažno brez raznih hočratij, to prav zelo obžalujemo, toda slovensko ljudstvo je danes že toliko močnejše in zavedno, da se mu nič več ne skomina po «milosti», ampak bo svoj pravični boj dobojevalo tudi brez podpor in brez — «Slovenskega Naroda». Naša orijentacija ne gre ne na zapad, ne na jug in ne na sever, ampak domov k nam.

Resni dnevi v Nemčiji.

CUNO FRED PADCEM. — NASLEDNIK DR. STRESEMANN.

Berlin, 11. avgusta. (Izv.) Socialno-demokratski državnozborni klub je danes izrekel kanclerju Cuno nezaupnico. Sklenil je nadalje, da se mora nova nemška vlada postaviti na stališče, da ima Nemčija vstopiti v Društvo narodov, da se mora začeti energična zunanja politika, da se mora uvesti plačevanje kreditov, posojil in plač v zlatu, da se ima veliki kapital obdavčiti, da se ima deželna bramba popolnoma osvoboditi od reakcije. — Vsled tega sklepa bo Cuno moral odstopiti. Nova vlada se sestavi iz socialnih demokratov, centra in ljudske stranke. Novi kancler bo voditelj ljudske stranke dr. Stresemann, finančni minister pa dr. Helfferding.

600% ZVIŠANJE ŽELEZNISKIH TARIFOV.

Berlin, 11. avgusta. (Izv.) Osebnih in blagovnih tarif na železnicah se zvišajo s 15. avgustom za 600%.

KRVAVI NEMIRI V RATIBORU.

Ratibor, 11. avgusta. (Izv.) Tukaj je prišlo do velikih demonstracij zaradi dragine. Delavci so zapustili svoje delo in se zbrali na glavnem trgu, kjer jih je pričakovala policija. Prišlo je do krvavih spopadov, pri katerih so pokale tudi ročne granate. Več oseb je bilo ubitih, veliko število pa je ranjenih.

Misteriozno potovanje Radića.

NITI VODIJO V LONDON?

Belgrad, 11. avg. (Izv.) O Stjepanu Radiću se širijo najrazličnejše vesti. Medtem ko zunanji minister odločno trdi, da se je Radić mudil na Dunaju in da ima o tem dokumente in da tudi ve, s kom se je Radić razgovarjal, izjavlja notranje ministrstvo, da je Radić res bil v inozemstvu, da je pa sedaj v neki vasi pri Tuzli v Bosni.

Belgrad, 11. avg. (Izv.) Posebna izdaja «Novosti» prinaša naslednje informacije: Stjepan Radić je pobegnil 21. julija ob triletni na osem zjutraj z g. Milanom Prpićem na avtomobilu iz Zagreba in se peljal v vas Drnje pri Koprivnici, kjer se je ustavil v hiši kmeta Pavla Dombaja. Pred Radićem sta odpotovala po železnici dr. Krnjević in bivši podpolkovnik Begić, katerima je Radić izročil organizacijo svoje stranke na vojaški način. Pri Dombaju je Radić prenočil. Dne 22. julija je prišel v Drnje kmet Ivan Desenaj iz Delehovca, ki je dejal, da ga je poslal župnik Skrinjac, da prepelje Radića preko Drave. Odpejali so se do Drave, kjer sta jih kmeta Mijo Antolić in Mijo Šeslak prepeljala čez Dravo. Prenočili so v nekem vinogradu. Dne 24. julija so se odpeljali proti Blatnemu jezeru. Radić je odšel na Dunaj, dr. Krnjević se je vrnil v Zagreb.

Zagreb, 11. avg. (Izv.) Vaš dopisnik se je danes razgovarjal z nekim uglednim voditeljem HRSS, ki je ves čas razgovora dementiral vesti, da je Radić odpotoval v inozemstvo. Rekel je med ostalim: Bilo je potrebno, da se je g. Radić vsled nevarno-

MEZDNO GIBANJE V ZAGREBU.

Zagreb, 11. avg. (Izv.) Uslužbeni električne cestne železnice se nahajajo pred štrajkom. Tudi dimnikarji zahtevajo povišanje plač.

Ratibor, 11. avgusta. (Izv.) Pri tukašnjih nemirih so bili 1 policist, 1 delavec in 1 deklica ubiti, 30 pa ranjenih.

NOVI DAVKI.

Berlin, 11. avgusta. (Izv.) Državni zbor je sprejel vse nove davčne predloge. Prihodnja seja bo šele v sredo.

V BERLINU MIR.

Berlin, 11. avgusta. (Izv.) V Berlinu vlada popoln mir. Po posredovanju ministra dr. Brauna so se pogajanja s črkostavci končala ugodno, da je mogla državna tiskarna zopet pričeti s tiskanjem bankovcev.

DELO POČIVA.

Hamburg, 11. avgusta. (Izv.) Ladjedelnici «Vulkan» in «Deutsche Werft» sta delo ustavili in delavce odpustili.

KOMUNISTI NA DELU.

Berlin, 11. avgusta. (Izv.) Komunistični obratni sveti so napovedali generalni štrajk, ki ima trajati do torka. Socialno-demokratske strokovne organizacije so štrajku protivne.

SIEMENS IN SCHUCKERT POČIVATA.

Berlin, 11. avgusta. (Izv.) Velike električne delavnice Siemensove akcijske družbe in Schuckertove družbe so zaprli, ker delavci niso prišli na delo, delavce pa so odpustili.

Delovni program novega ministra za vere.

Belgrad, 11. avg. (Izv.) Danes popoldne je novi minister za vere dr. Janić sprejel časnike, katerim je med ostalim izjavil, da se bo v prvi vrsti prizadeval za to, da spravi skozi narodno skupščino v prvi vrsti zakon o konkordatu, nato interkonfesijski zakon, zakon o srbskih pravoslavniških cerkvenih občinah in zakon o spremembah v zakonu o duhovniškem in vdovskem fondu. Dr. Janić je poudaril, da bo povišal draginske doklade duhovnikom in da bo skrbel, da arhierejski sabor sprejme sklep kongresa pravoslavnih cerkva v Carigradu o spremembi koledarja. Minister se je izjavil za drugi zakon pravoslavnih duhovnikov in bo to zadevo pospeševal. Najostreje je obsodil dosedanje rešitve agrarne reforme in izjavil, da stoji na stališču, da nihče nima pravice, da odvzame cerkvi zemljo. Ako bi to izjemna potreba zahtevala, se bo zemlja odplačala v polni vrednosti. Minister je osebno proti civilnemu zakonu in je izjavil, da ga bo ukinil.

Končno je dr. Janić ponovno poudarjal, da bo vodil politiko konstruktivnega sporazumevanja z Vatikanom. Povabljen na evharistični kongres v Zagrebu in na V. katoliški shod v Ljubljani, je izjavil, da se bo osebno udeležil obeh shodov. O takozvani hrvatski narodni cerkvi je izjavil, da ne more imeti pravice izpovedanja, dokler tega ne odobri parlament. — Nocoj je dr. Janić odpotoval na Bled.

POSLANEC IVO EVETOVIC †.

Bač, 11. avgusta. (Izv.) Poslanec in član Jugoslovanskega kluba Ivo Evetović je včeraj umrl. Pogreb bo v nedeljo ob 10. dopoldne.

JUGOSLOVANSKO-ROMUNSKA POGAJANJA.

Belgrad, 11. avg. (Izv.) Med našo in romunsko komisijo so se zopet začela pogajanja o razmejitvi. Naša delegacija zahteva dve vasi, Romuni pa kot kompenzacijo vas Lomboj.

Pred angleškim odgovorom Franciji.

London, 11. avgusta. (Izv.) Reuter poroča, da bo angleški odgovor na francosko noto v kratkem objavljen. Odgovor je jako obsežen in obravnava temeljito reparacijsko vprašanje v zvezi z vprašanjem medzaveznih dolgov, zasedbo Poruhra in odgovorja končno na vprašanje, ki sta jih stavila Francija in Belgija v svoji notni angleški vladi.

London, 11. avgusta. (Izv.) Pravijo, da bo angleški odgovor Franciji vseboval tiste predloge, ki jih je bil stavljal Bonar Law le-tos spomladi v Parizu francoski vladi.

London, 11. avgusta. (Izv.) V angleškem odgovoru na francosko in belgijsko noto stoji tudi stavek, v katerem se zanika opravičenost zasedbe Poruhra.

Nemiri v Crefeldu.

Crefeld, 11. avgusta. (Izv.) Včeraj so izbruhnili v Crefeldu veliki nemiri. Policija je rabila orožje. Anarho-sindikalisti so pozivali na generalni štrajk.

MAŽARSKA PO STOPINJAH JUGOSLAVIJE.

Budimpešta, 11. avg. (Izv.) Ravnateljstvo državnih železnic je odpustilo vsled zadnjega štrajka strojevodij 21 strojevodij iz službe, proti velikemu številu ostalih štrajkujočih pa je uvedena disciplinarna preiskava.

FRANCOSKE REPRESALIJE.

Düsseldorf, 11. avg. (Izv.) Danes se je pričel pred vojaškim sodiščem proces proti ravnateljem badenske anilinske tvornice. Obsojen je bil ravnatelj Julius na 10 let ječe in 150 milijonov mark denarne kazni, ravno tako tudi ravnatelj Knieriem.

Poravnajte naročnino!

V. Katol. shod v Ljubljani.

25.—28. avgusta 1923.

Katehetom. Med številna zborovanja kulturnih delavcev, ki so razvrščena v dne 25. katoliškega shoda, smo uvrstili tudi konferenco katehetov, ki bodo takrat (ponedeljek, dne 27. avgusta) v Ljubljani navzoči. Vabimo torej s tem katehete od blizu in daleč na posvet, ki bo omenjenega dne ob treh popoldne v posvetovalnici Jugoslovanske tiskarne.

Pomeniti se nam je v prvi vrsti radi učnih knjig, ki jih bo treba v kratkem prirediti. Na lanskem tečaju v Zagrebu smo sprejeli enotno učno osnovo za ljudske, višje ljudske in srednje šole v Jugoslaviji. V osnovi se je za prve tri razrede osnovnih šol določil »Krščanski nauk za prvenec«. Nova izdaja je pa namenjena le prvemu in drugemu razredu. Vsled tega bo nastala vrzel, ki jo bo treba premostiti sporazumno z vsemi katehetskimi društvi v Jugoslaviji. Tudi glede sestave in izbire drugih knjig se je treba ozirati na enotno skupno osnovo, ki bo morala biti obvezna za vso Jugoslavijo.

Iskreno bi pozdravili ustanovitev mariborske podružnice katehetskega društva. Stanovanjska komisija za V. katoliški shod naznanja sledeče:

Skupna prenočišča so zagotovljena, tudi sob z eno ali več posteljami je še nekaj na razpolago. Denarja ni treba pošiljati naprej, ne za skupna, ne za posebna prenočišča. Za posebna prenočišča bomo tistim, ki se zanje oglašajo, poslali izkaznice, s katerimi gredo na odkazana jim stanovanja in poravnajo na izkaznici določeno vsoto takoj pri dohodu. Za skupna stanovanja dobite izkaznice v naši pisarni, kjer naj se pri dohodu oglašajo voditelji dotične skupine. Posebej še opozarjamo, da iz nekaterih izvidnic ni razvidno, koliko sob oziroma postelj žele stranke, ki so se prijavile za posebno stanovanje. Zato prosimo, da nam tisti, ki so se prijavili za posebna stanovanja le na izvidnici, blagovolično sporočijo po dopisnici, koliko in kakšnih sob (z eno ali več posteljami) žele in za katere dneve, da jim moremo stanovanje zagotoviti. Vsem, ki so se dosedaj oglašali za posebna stanovanja, bomo prihodnji teden razposlali izkaznice, zato na posamezne dopise ne bomo odgovarjali.

Vsaka skupina po 20—30 oseb, ki namerava prenočevati na skupnih ležiščih, naj po možnosti prinese s seboj svetilko, kakršne rabijo v gospodarskih poslopih. Rabili jih bodo na prenočiščih, najbrže tudi na vlakih. Ker nimamo primernih brisač na razpolago, prosimo, da si tudi te po možnosti sami oskrbite. — Stanovanjska komisija, Dunajska cesta št. 29 (Gospodarska zveza).

Prehrana na katoliškem shodu. Pripravljali odbor namerava prehrano ob dnevnih shoda, zlasti dne 26. avgusta, ko bo zbrano več desetstisočev tujcev v Ljubljani, urediti tako, da je razdelil Ljubljano na 50 okrajev in da bo okrajem dodelil udeležence iz posameznih pokrajin. Gostilne v okrajih hoče imenoma objaviti v dnevnih časopisih ter jih priporočiti. Zato pozivlje vse gostilničarje, ki bi prevzeli udeležence na prehrano, da mu javijo v pisarno v poslopiju Zadržne zveze na Dunajski cesti svoje naslove in cene za opoldnjski obed, in sicer: za obed, obstoječ iz juhe, mesa, dveh prikuh in kruha, ali za obed v isti obliki, samo mesto z mesom z pečenko. — Naslove in cene namerava odbor objaviti v dnevnem časopisu.

Cena slavnostne številke »Socialne Misli« ob priliki V. katoliškega shoda, ki

izide 15. t. m., znaša 10 Din. Vsebina številke je sledeča: Pred petim katoliškim shodom (Josip Hohnjec). — Katoliki in stranke (Anton Korošec). — Cerkev, duhovnik in politika (Anton Bonaventura Jeglič). — Cerkev in država v srednjem veku (P. Angelik Tomine). — Cerkev kot etično-socialni problem (Josip Jeraj). — Odnos med cerkvijo in državo po Vladimirju Solovjevu (Josip Debevec). — Vzhodno cerkveno vprašanje (Fran Grivec). — Bogoskrajatelj v modernih slovenskih literarnih in umetniških strujah (P. Ogrič). — Borba med krščanskimi socialci in konservativci v Italiji (Janko Kralj, Padova). — Sedanjí zakonit položaj katolištva v Franciji (A. Albaret, Paris). — Delo čehoslovških katoličanov za narod in državo (Franc Maria Zampach, Benó). — Podvigi in borbe nemških katoličanov (Friedrich Ritter von Lama, Füssen). — Obnovitveno gibanje katolištva v Avstriji (Dr. Valentin Holzer, Krems a. D.). — Procvit katolištva v Španiji (Zacarias Garcia Villada, Madrid). — Kriza ruske cerkve (Grof Dimitrij Olsufjev, Klein Wartenstein). — Vpliv pravoslavja na društvo in državo v Srbiji (Dr. Fra A. Čičić, Beograd). — Katoliško mladinsko obnovitveno gibanje (Marijan Dokler, Inomost). — Gibanje za združenje cerkva (Ivan Dolenc). — Katoliške knjige. — Vabimo somišljenike, da to številko že zdaj naročijo in sicer pri: Upravi »Socialne Misli«, Jugoslovanska tiskarna, kolportajni oddelek, Poljanski nasip 2.

Politične vesti.

† Pametna beseda. Belgrajska »Pravda« piše: »Vlada je že pred nekaj mesci ugotovila, da bi se dalo hrvatsko vprašanje zelo lahko rešiti, če bi Radić »prostovoljno« pobegnil iz države. In res je vlada Radiću dala na pomen, naj pobegne in sicer takrat, ko je šlo za njegovo izročitev sodišču. Vse te grožnje pa je Radić objavil. V Belgradu so seveda mislili, da bodo imele razne grožnje uspeh, ker je (baje) Radić znan kot strahopetec (l). Že takrat je objavilo »Vreme« preuranjeno vest, da je Radić pobegnil v Italijo. Ista komedija (to je pravičen izraz, op. ur.) se ponavlja sedaj, ko širijo vsepovsod vesti, da je Radić »pobegnil« na Ogrsko, čeprav je minister notranjih zadev uradno izjavil pred par dnevi, da Radić kot svobodnih državljan gre lahko kamor hoče. Take otročarije so mogoče samo v poletni vročini — — — in pametno bi bilo, če bi vlada s takimi neresnostmi prenehala.«

† Koliko so vredna poročila naše vlade? Včeraj smo objavili izjavo ministra za notranje zadeve, kjer pravi, da je Radić pobegnil v noči od 22. na 23. julija. »Zagreber Tagblatt« pa objavlja poročilo z Dunaja, kjer stoji, da je poslaništvo SHS na Dunaju dobilo 10. avgusta poročilo, da je bil Radić 9. avgusta še v Zagrebu. — Čemu ta komedija?

† Kaj je dobro? Po mislih »Preporoda« je dobro, da Srbi ne berejo zagrebških listov. Berejo jih pač profesionalni politiki, toda ljudstvo jih ne bere, deloma ne zato, ker Srbi ne znajo latinice, deloma ne zato, ker ne znajo ne cirilice ne latinice. In to je po mnenju »Preporoda« jako dobro, kajti »Preporod« pravi, da bi Srbi vse Hrvate menda kar podavili, če bi zvedeli, kako so Hrvati »protidržavni«. Po našem mnenju pa bi Srbi, namreč srbsko ljudstvo, podavili nekaj ljudi v Belgradu, če bi iz hrvatskih listov zvedeli, kako vlada odločujoča gospoda v Belgradu, ki ubogo srbsko rajo še bolj dere in pritiska kot so jo njega dni razni turški paše.

Naročajte »Slovenca«!

svili podoben kožuh, ki je bil docela bel. Rep je bil prišpičen kakor podganji in okoli en in pol čevlja dolg. Glava je sličila mačji in viseča uhlja pa so spominjala na psa. Zobje so se svetili škrlatno kakor kremplji.

18. januarja. Danes smo zagledali z vršela celino ob 83° 20' južne širine in 43° 5' zapadne dolžine. Morje je bilo nenavadno temno. Po daljšem preiskavanju se je izkazalo, da je otok, ki je očividno spadal k večjemu otočju. Obal je bila strma, notranost pa je zgledala bogato obgozdena, kar nas je zelo razveselilo. Približno štiri ure nato, ko smo otok odkrili, smo se usidrali v globini desetih sežnjev na peščenem dnu, celo miljo od obali, ker je močna bibavica ogrožala približanje. Spustili smo dva največja čolna. Dobro oboroženo moštvo, h kateremu sva spadala tudi Peters in jaz, se je odpravilo, da poišče prehod skozi čeri, ki so obdajale otok. Ko smo nekaj časa iskali, smo našli prehod in baš hoteli skozenj, ko smo zazrli štiri velike čolne divjakov z dobro opremljenimi možmi, ki so ravno hoteli odvesljati. Ustavili smo se, da bi se približali; ker so zelo hitro veslali, so prišli kmalu blizu. Kapitan Guy je privezal bel robec na veslo in ga dvignil v zrak. Tedaj so se tuji takoj ustavili in začeli glasno čebljati. Semtertja so zakričali nekaj, kar se je glasilo kakor »Anamu mu!« in »Lama lama!« Tako so počenjali gotovo

Dr. Joža Glonar:

Povest o dveh umetnikih.

(Ob zaključku Meštrovićeve razstave v Ljubljani.)

Jutri se bodo zaprla vrata »Jakopičevega« paviljona, kjer je doslej umetniško zainteresirana javnost Ljubljane občudovala dela umetnika svetovnega slovesa, sina naše zemlje. Kdor je opazoval to našo javnost ob teh tednih, je moral z veseljem konstatirati, da je naša Ljubljana pokazala nenavadno mnogo zanimanja za Meštrovićevo umetnost. Res že ni več ono zaspalo, malo mesto, ki so mu nekdanj po pravici očitali, da mu je umetnost deveta briga. Uspela razstava Meštrovićevih del je za Ljubljano doslej višek v tej smeri; človek se ga veseli, a v to veselje zveni venomer žalostna struna. V ponedeljek bodo vrata paviljona zaprta, vse umetnine bodo šle v zaboje in potem z njihovim stvariteljem vred v — Ameriko! Meštrović gre v Ameriko, kakor kak ubog izseljenec, ker mu njegova »bogata« domovina ne more in ne mara dati tega, kar mu je obljubila in kar mu gre. Namesto vidovdanskega hrama, ki bi naj proslavil končno zmago njegovega naroda, je lahko postavil samo še poseben mavzolej v Cavtatu, sedaj pa mora oditi v Ameriko! To je naravnost tragičen simbol! Za Srbe pa drugo Kosovo, strašnejše od prvega! Prvo je bilo ožarjeno s tragično gloriozno herojičnega poraza, to pa je stigmatizirano s sramotnim žigom nehvaležnosti. V kulturnem mednarodnem svetu jim bo vzelo še ono malo reputacije, kolikor je v zadnjih letih po svetovni vojni še niso zapravili. Od leta 1910. naprej je Meštrović nosil na triumfalni poti svojih razstav po Dunaju, Rimu, Parizu in Londonu ne samo slavo svoje umetnosti, ampak tudi slavo srbskega imena: tej slavi je bila naravnost posvečena vsa njegova umetnost. Danes mu je od vsega tega ostala samo trpka resignacija in popotna palica. Na splošno se v tem vsem kaže res, da moralni bankrot racionalizma in materijalizma v današnjem svetu, posebne razmere, ki so Meštrovića do tega koraka prisilile, pa kažejo, kako strašna gnoloba je v naši državi in med nje voditelji!

To uvidevajo že Srbi sami. »Srpski književni glasnik« je v svoji številki z dne 1. avgusta t. l. iz peresa Zagrebčana Gustava Krkleca prinesel članek »Meštrović i Plečnik. Dva velika uspeha naših umetnika u inostranstvu.« Najprej govori o članku, ki ga je napisal profesor zgodovine umetnosti na dunajski univerzi J. Strzygowski in ki je izšel v nemški reviji »Deutsche Kunst und Dekoration«, v letošnji 9. številki. Strzygowski je že l. 1910., ko je Meštrović prvič javno nastopil v dunajski »Secesiji«, kjer je razstavil svoje fragmente za »kosovski hram«, obrnil pozornost javnosti na Meštrovića, kateremu je dajal neomejeno hvalo in prerokoval sijajno bodočnost. Tukaj pa opisuje in bogato ilustrira mavzolej rodbine Račičeve, ki ga je v letih 1920 do 1922 postavil Meštrović v Cavtatu pri Dubrovniku. Bolj ko njegove besede — Strzygowski se, sam Nemec, boji preveč glasno hvaliti umetnost zasovražene južnega Slovana pred Nemci! — bi naj govorile številne ilustracije. Kako visoko pa ceni Meštrovićevo umetnost, se vidi že iz tega, da pravi, da je ob obalah jadranskega morja samo eden mavzolej, ki se po svoji umetniški vrednosti lahko meri z Meštrovićevim, mavzolej kralja Teodorika v Raveni! Žalostne razmere, ki siliho Meštrovića v tujino, so očividno tudi Strzygowskemu dobro znane; opisal jih je z vidnim sočutjem in z onim finim

taktom, ki pravemu izobražencu predpiše način, kako sme in mora pisati o tujih sramotah!

V drugem delu se je Krklec dotaknil imena in problema, ki je nam Slovincem pred vsem pa Ljubljani mnogo bolj blizu in naravnost pereč za nas. Krklec piše: »Kdo je Josip Plečnik? Menda bi z mirno vestjo to vprašanje lahko postavil kot missteriozen motto nad ta odstavek. Prepričan sem namreč, da ga pri nas ne samo večina inteligence ne pozna, nego da se najdejo umetniki in celo arhitekti, ki njegovo ime niso čuli, kaj šele, da bi poznali njegovo veliko in plodno delo, ki je izšlo iz neodoljive, notranje potrebe po ustvarjanju... Žalostno je, da je ta veliki arhitekt, ki je pred nedavnim dovršil petdeset let, ostal do danes naši inteligenci neznan... Na Češkem je takoj dobil veliki krog spoštovateljev in navdušenih pristavev. Njegovo delovanje v šoli je kmalu postalo vidno v tem, da stoji vsa novejša češka arhitektura pod močnim vplivom Plečnikove individualnosti. Ne samo češka javnost, ampak tudi češki arhitekti so mu poznali naslov preporoditelja sočasne arhitekture s posebnim, slovanskim značajem. Te izredne Plečnikove sposobnosti je opazil tudi sam predsednik Masaryk, ki mu je poveril ureditev in restavracijo češke akropole, Hradčanov... Koliko Čehi danes cenijo Plečnika, se vidi tudi na tem, da so na samo oficijelni faktorji, ampak celo sami arhitekti začeli akcijo, da se Plečnik vrne v Prago in nastavi kot profesor na akademiji, na mesto, ki je izpraznjeno po smrti najbolj priznanega češkega arhitekta, Jana Kotěre... Ob istem času, ko se Meštrović pripravlja, da odide iz domovine, v Ameriko, indijo ali Vzhodno Azijo, predava veliki arhitekt Plečnik nekeje v Ljubljani učencem perspektivo ali kak drug predmet.«

V vsem Krklecovev pisanju se kaže poštena dobra volja, očitati pa se mu mora pomanjkljiva informiranost. Ni opazil, da je že pred Strzygowskim v 6. števil. istega lista napisal o novejši Meštrovićevi umetnosti obširen in bogato ilustriran članek S. Grimm. Trditve, da je Plečnik dokaz, da umetnik ni plod svojega ambijenta, je v ustih Krkleca, ki tega ambijenta prav nič ne pozna, naivna. Tudi se očividno vidi, da prav nič ne pozna dela in uspehov, ki jih je Plečnik s svojimi učenci že dosegel na ljubljanski šoli za arhitekturo, ki je na tehnične fakultete univerze. In da je to šola v stalni nevarnosti, da bo enkrat izginila! Pač pa se strinjamo z njegovimi besedami: »Tu ne gre za nikake osebne ali strankarske stvari, tu gre za klturo in svet je jugoslovanske kulture. Zato mislim, da je dovoljena in opravičljiva odkritost, da je tudi nam samim neprijetna.« Mi vsi, ki gledamo te stvari mirno in brez jasnih protestov, bomo sojeni od bodočnosti kot so krivci!

Na koncu ne morem pomolčati ideje, ki se bo marsikomu zdela fantastična, ki pa je trezno premišljena, brdko realna in celo izvedljiva. Ali bi se ne dalo določiti, da bi Meštrović »Križani«, ta gigantski simbol trpljenja človeštva v svetovni vojni, simbol umetnikovega in našega trpljenja, ostal v — Ljubljani? Zdi se mi, da bi se pri tem projektu lahko enkrat združilo vse slovenstvo; tehnično izvedbo pa bi lahko »Katoliškemu shodu« z mirno vestjo prepustili. Ali pa se naj združi vsaj vse trpeče slovenstvo; ne dvomim, da se bo v tem narodu našlo toliko trpinov, ki bodo v dveh, treh letih zbrali potrebno vsoto. Dajmo umetniku ob žalostnem odhodu iz domovine prijazno popotnico, pokažimo, da nam umetnost ni bahaški luksuz, ampak živa, srčna potreba naše duševne notranjosti!

Edgar Allan Poe:

Znameniti doživljaji Arturja Gordona Pyma.

(Dalje.)

Osemnajsto poglavje.

18. januarja. To jutro smo pluli dalje proti jugu ob istem prijetnem vremenu, kot smo ga imeli dozdaj. (Izraza »jutro« in »večer« ni dobesedno razumeti. Rabim ju le, da preprečim zmešnjavo. V resnici že delj časa ni bilo noči.) Morje je bilo docela gladko, mlačen veter je pihal iz severovzhoda, toplotna vode je znašala 53°. Spet smo merili globino in našli v globočini 150 sežnjev, da je tok proti tečaju drl že s hitrostjo ene milje na uro. Težnja na jug, ki se je javila obenem v vetru in v vodi, je povzročila premišljevanje in celo bojazen v raznih glavah. Spoznal sem, da je nemalo vplivala tudi na kapitana. Ker pa se je zelo bal osmešenja, sem lahko smeje pregnal vse njegove pomisleke. Odklon magnetnice je bil le še neznan. Čez dan smo zazrli več prvih kitov in neštete jate albatrosov so plule preko nas. Nato smo ulovili grm, pol rdečih jagod, ki so sličile šipku, ter čudno pozemeljsko žival. Bila je tri čevlje dolga pa le šest palcev visoka; imela je štiri zelo kratke ude; šape so bile oborožene z bleščečimi škrlatnimi kremplji, ki so spominjali na korale. Telo je pokrival napet, dlakast,

skoz pol ure. Med tem smo si jih ogledali podrobneje.

V štirih čolnih, ki so bili vsak okoli 50 čevljev dolg in pet čevljev širok, je bilo okrog 115 divjakov. Bili so povprečno evropske velikosti, pa krepkejših mišic in žilavejši. Bili so črne polti; lase so imeli volnate in goste. Obklečeni so bili v kožuhe neznan, črne, dolgodlake in svilene živali. Ovilji so si spretno kožuhe: dlake so bile obrnjene navznoter povsod, razen ob vratu, rokah in členkih na nogah. Kot orožje so jim služili v prvi vrsti težki kiji iz črnega lesa. Nekateri so imeli sulice z ostrmi iz kresilnega kamna; spet drugi so bili oboroženi s pračami. Čolni so bili napolnjeni spodaj s črnimi, kot jajce velikimi kamni. Po nagovoru (kajti čebljanje je gotovo pomenilo nagovor) se je dvignil eden, očividno poglavar, na srednjem delu čolna in nam dal znamenje, da naj se približamo tik do nje. Prezrli smo namenoma opomin, kajti bilo je pametneje, ostati v dosedanji razdalji; bilo jih je štirikrat več kot nas. Zdaj je poglavar zapovedal trem čolnom, da naj ostanejo na mestih; sam pa je veslal proti nam. Kakor hitro nas je dosegel, je skočil na krov našega največjega čolna ter prisedel h kapitanu. Kazal je na ladjo in vneto ponavljal: »Anamu mu!« in »Lama lama!« Veslali smo nazaj k ladji, štirje čolni so nam sledili v mali razdalji.

Ko smo dospeli do ladje, je poglavar

izrazil veliko presenečenje in veselje s tem, da je ploskal, se tolkel po prsni in bokih ter se tako zakrohotal, da je pretreslo moze in kosti. Njegovi so se ob enem radovali in nekaj minut je bilo rjovenje tako silno, da smo se že bali oglušnje. Slednjiko so se pomirili. Kapitan Guy je dal čolne dvigniti iz vode in pojasnil poglavarju, ki mu je bilo ime Tuvit, da ne sme z njim več kot 20 oseb naenkrat. Tuvit je bil popolnoma zadovoljen ter je dal nekaj povelj čolnom, nakar se je eden približal. Ostali so ostali v razdalji približno 50 vatlov. 20 divjakov je pripelzalo na krov ladje; pohajali so po krovu gor in dol ter plezali po vrhju. Sploh o se obnašali, kot so doma in prepreiskali radovedno vsak predmet.

Očividno niso še nikdar videli belokozcev; naša polt se jim je studila. Mislili so, da je »Jane« živo bitje ter so se bali, raniti jo z ostrinami sulic; obrnili so jih namreč skrbno navzgor. Našim je povzročilo Tuvitovo obnašanje v enem slučaju mnogo smeha. Kuhar je sekal drva in ponevedoma udaril s sekiro po krovu, tako da je nastala znatna razpoklina. Tako je prihitel glavar, odrinil surovo kuharja in začel nekako cviliti in kričati iz sočutja do ladjinih muk. Božal in gladi iz razpokline z roko in jo izmizil z vodo iz bližnjega vedra. Nismo bili pripravljeni na tako neznanje in jaz vsaj se nisem mogel vzdržati, da ne bi ugledal v tem početju nekaj komedijskega.

Vozni red posebnih vlakov za V. katoliški shod.

Vlaki imajo vsak svojo številko (na več vozovih priplepljeno, daleč vidno) in svoj vozni red. Ti vlaki sprejemajo potnike le na določenih postajah, na drugih (n. pr. št. 1. le od Ljutomera do Radgone, št. 22. le od Kočevja do Ortneka). Vlaki iz oddaljenih krajev Štajerske in Dolenjske vozijo tudi do Otoč ob določenem času. Vlaki so sestavljeni tako, da njihov vojni red upošteva vse želje prijavljenih dotičnih krajev, ki so jih nam sporočili, v kolikor je to mogla železniška uprava upoštevati iz tehniških razlogov. V kolikor pa pri posebnih vlakih in prevažanju sploh ni mogoče zadovoljiti vseh želj, morajo udeleženci potrpeti, ker pri tako velikem številu vlakov in potnikov v par dneh (zlasti na enotirni progi do Otoč) ni mogoče drugače vseh prepeljati. Tako državni, kakor južni železniški upravi moramo biti hvaležni, ker sta doleži obe skušali ustreči vsem našim željam in potrebam, kolikor sta mogli v današnjih razmerah pomanjkanja. Mi pa bomo rade volje prenesli tiste neprijetnosti, kar jih tako ogromen promet v dneh našega V. kat. shoda prinese seboj s hvaležno zavestjo do železničarjev, ki lačni in maloštevilni opravljajo najtežje posle nadurne nočne službe, da nam omogočijo udeležbo.

Z veliko težavo smo mogli doseči toliko posebnih vlakov in tak vojni red, ki vsaj v glavnem odgovarja našim potrebam. Treba se bo pa točno držati navodil in odredb. Uporabljajte le Vaše posebne vlake. Kdor se zanaša na redne osebne vlake, bo najbrž ostal doma, ker na njih ne bo našel mesta. Vedite se disciplinirano, ubogajte reditelje in železničarje, da ne bo zamud ali celo nesreč!

Ker nima železnica dovolj osebnih voz, bodo mnogi morali potovati v tovornih; osebni vozovi morajo biti na razpolago zlasti oddaljenim. Mnogo vlakov vozi ponoči (bo bolj hladno!), zato vzemite iz vsake vasi par latern in sveč seboj. Tudi utegne prav priti, če vzamete seboj kakšno preprosto sedalo (klop).

Del vlakov smo morali nastaviti že na četrtek 23. avgusta zvečer, ker bi drugače v soboto popoldne in v noči nastala taka gnječa med Ljubljano in Otočami, da bi ne mogli vsi, ki to žele, iti na Brezje in Gorenjci ne vsi v nedeljo 26. avgusta zjutraj priti na shod. Vsak potnik si kupi doma celo karto iz Ljubljane, (da tam žigosati svojo izkaznico) in se z njo vrne domov.

Posebni vlak št. 1. sprejema potnike od Ljutomera do Radgone; odpelje iz Ljutomera 23. avgusta ob 19. uri (za druge postaje si lahko sami izračunite na podlagi navadnega voznega reda), pride skozi Ljubljano 24. avgusta ob 4.30 uri zjutraj in doseže Otoče (pri Brezjah) ob 5.10 uri zjutraj, odpelje iz Otoč ob 13.30 uri in pride v Ljubljano ob 15.34 uri. Odhod na dom iz Ljubljane 27. avgusta ob 8.30 uri zjutraj.

Št. 2: Št. IIj—Maribor (sprejema potnike od izhodne postaje Št. IIj do Maribora in vozi nato poln gladko dalje); odpelje iz Št. IIja 23. avgusta ob 18.30 uri, skozi Ljubljano 0.30 uri, v Otočah je ob 3.14 uri zjutraj, nazaj proti Ljubljani vozi od 9.33 do 12.26 ure. Iz Ljubljane domov 27. avgusta ob 9. uri dopoldne.

Št. 3: Prevalje—Limbuš odpelje iz Prevalj 23. avgusta ob 20.40 uri, skozi Ljubljano 24. avgusta ob 3.40, v Otoče pride ob 6.10, iz Otoč 13.30. Iz Ljubljane domov dne 27. avgusta ob 9.30 uri dopoldne.

Št. 4: Hoče—Poljane (Zreče): odhod 23. avgusta ob 21.38 uri, skozi Ljubljano 1.30, v Otočah 3.44, odhod 11.30. Iz Ljubljane domov 27. avgusta ob 10. uri.

Št. 5: Moškanjeci—Pragersko: odhod 23. avgusta ob 20. uri, skozi Ljubljano 0.40, v Otočah 3.14, iz Otoč 9.33. Domov iz Ljubljane 27. avgusta ob 10.30 uri dop.

Št. 6: Središče—Pragersko: odhod iz Središča 23. avgusta ob 21.10 uri, skozi Ljubljano 24. avgusta ob 2.40, v Otočah 4.52, iz Otoč 12.30, v Ljubljani 15.15. Domov iz Ljubljane 27. avgusta ob 11. uri dopoldne.

Št. 7: Ponikva—Št. Jurij: odhod 24. avgusta ob 23.40, skozi Ljubljano 2.40, v Otočah 5.30, dne 24. avgusta, iz Otoč 13.30. Iz Ljubljane domov 26. avgusta v noči ob 23. uri.

Št. 8: Store—Rimske Toplice: odhod 24. avgusta ob 23. uri, skozi Ljubljano 1.30, v Otočah 25. avgusta ob 4.52, iz Otoč ob 12.30. Domov iz Ljubljane 26. avgusta ob 22.30.

Št. 9: Videm—Zidanimost: odhod 24. avgusta ob 20.30, skozi Ljubljano 0.30, v Otočah 25. avgusta ob 3.14, iz Otoč 9.33, v Ljubljani 12.26. Domov iz Ljubljane 26. avgusta ob 22. uri.

Št. 10: Dobova—Zidani most: odhod 24. avgusta ob 21. uri, skozi Ljubljano 1.20, v Otočah 3.44 (dne 25. avgusta), iz

Otoč 11.30; domov iz Ljubljane 26. avgusta ob 21. uri.

Št. 11: Zidani most—Sava: odhod 25. avgusta ob 3. uri zjutraj, v Otočah ob 8. uri, iz Otoč 16.20, v Ljubljano 18.29; domov iz Ljubljane 26. avgusta ob 20. uri.

Nadaljni vlaki te proge ne vozijo več na Brezje, ker odtod itak ni daleč tja gori in gredo lahko drugkrat.

Št. 12: Litija—Kresnice: odhod 26. avgusta ob 4. uri, v Ljubljani ob 5. uri; iz Ljubljane domov ob 19.30 isti dan.

Št. 13: Laze: odhod 26. avgusta ob 5.30, v Ljubljani ob 6. uri; iz Ljubljane domov z vlakom št. 12 ob 19.30.

Št. 14: Rakek—Logatec: odhod 26. avgusta ob 4.20, v Ljubljani ob 5.30 (izstopijo na Viču), domov ob 20.30 uri zvečer.

Št. 15: Borovnica—Brezovica: odhod 5.30 uri 26. avgusta, nazaj zvečer ob 21.30.

Št. 16: Vrhnik—Drenov grič: odhod 26. avgusta ob 6.03; domov zvečer ob 22.30.

Št. 17a: Otiški vrh—Šoštanj: odhod 24. avgusta ob 19.05, se priklopi nato naslednji vlak

Št. 17b: Rečica—Celje: 24. avgusta ob 22.33 in vozi dalje kot en vlak skozi Ljubljano ob 3.40, v Otočah 25. avgusta ob 6.10, iz Otoč 15.40. Iz Ljubljane domov kot en vlak 27. avgusta ob 0.30 (ponedeljek zjutraj pol 1. uri).

Št. 18: dalje so vlaki državne železnice na Kranjskem.

Št. 18: Metlika—Črnomelj: odhod 25. avgusta iz Metlike ob 17.50, v Ljubljani ob 1. uri zjutraj. Na Brezje 26. avgusta zvečer ob 23.13. Iz Otoč domov ob 9.33 dne 27. avgusta, skozi Ljubljano ob 12.26 uri.

Št. 19: Semič—Novo mesto: odhod 25. avgusta ob 22.50, v Ljubljani 5.45 zj. 26. avgusta. Na Brezje 27. avgusta ob 4.47, nazaj iz Otoč 15.40, skozi Ljubljano 17.30 (do 19.35).

Št. 20a: Straža: odhod 25. avgusta ob 22. uri.

Št. 20b: Št. Janž—Mirna: odhod 25. avgusta ob 21.50.

Št. 20c: Mirna peč—Radohova vas: odhod 25. avgusta ob 23.40, dalje se priključijo 20a b in c v en vlak, ki doseže Ljubljano ob 3.34 uri zjutraj dne 26. avgusta. Na Brezje gre iz Ljubljane 27. avgusta ob 2.03 zj., nazaj domov iz Otoč 12.30, skozi Ljubljano ob 15.15.

Št. 21: Stična—Zalna: odhod 26. avgusta ob 4.15, v Ljubljano pride 6.05; na Brezje gre 27. avgusta zjutraj ob 2.13, iz Otoč ob 13.30, v Ljubljano od 15.34 do 17.13.

Št. 22: Kočevje—Ortnek: odhod 25. avgusta ob 21.28, v Ljubljano pride 2.30; na Brezje 27. avgusta zj. ob 0.33, v Otočah 3.14, iz Otoč domov 11.30, v Ljubljani od 13 do 14.34 ure.

Št. 23: Vel. Lašče—Grosuplje—Škofljica: odhod 26. avgusta iz Vel. Lašč ob 2.08, iz Grosuplje 3.30, v Ljubljani 4.20. Na Brezje 27. avgusta ob 5.35, v Otočah ob 8. uri. Iz Otoč domov 16.20, v Ljubljani od 18.29 do 20.10.

Drugi vlaki ne gredo na Brezje (Otoče).

Redni vlak, ki vozi iz Bohinja, vzame Bohinjce (odhod iz Boh. Bistrice ob 4.08 uri zj. 26. avgusta), oni iz Planice pobira potnike do Jesenic (odhod Planica 4.24 zj. dne 26. avgusta), združeni v en redni vlak dospo v Ljubljano ob 7.17. Domov se odpeljejo zopet z ojačenim rednim vlakom zvečer 6.47 ali drugi dan.

Št. 24: Jesenice—Sv. Jošt: odhod 26. avgusta ob 3.15, v Ljubljani 6.34. Domov 26. avgusta ob 21.19.

Št. 25a: Kranj: odhod 26. avgusta ob 3.35 zj., vzame seboj

Št. 25b: Tržič—Naklo, ki odide iz Tržiča ob 2. uri zj. in doseže Ljubljano ob 4.45.

Št. 26: Škofja Loka: odide 26. avgusta ob 1.30 zj., pride v Ljubljano ob 2.23. Iz Ljubljane domov ob 20.16 zvečer.

(Ojačeni redni vlak) **Kamnik—Hornjaci:** odhod 26. avgusta ob 5.32, v Ljubljani 6.45. Iz Ljubljane domov ob 22.10.

Št. 27: Jarše—Trzin: odhod 26. avgusta ob 3.38 zj., v Ljubljani ob 4.38. Domov iz Ljubljane ob 22.47.

Oddaljeni potniki imajo manjše vlake, bližnji večje in tesneje zasedene. Po dohodu vsakega vlaka morajo izvesti domači reditelji (krajevnih odborov!) po navodilu železničarjev urejati hiter izhod iz kolodvora, tam dobe iz naše pisarne in od naših rediteljev nadaljnja navodila. Pred odhodom vlaka se zbera potniki vlaka ene številke zunaj kolodvora na določenem mestu in v četi korakajo na vlak 30 minut pred odhodom, da se izognemo nesrečam in zakasnitvam vsled beganja po peronu. En zakasneli vlak nam lahko pozna vse druge. Okrepčila vzemite seboj od doma, da ne boste z iskanjem vode na postajah povzročili nered in zamudo.

Iz zunanje politike.

* **Nemška vlada** je po svojem kancelarju Cunu in finančnem ministru Hermesu izjavila, da od pasivne rezistence ne odneha in da ni pripravljena se s Francijo sporazumeti na podlagi francoskih predlogov. Zdi se, kakor da nemška vlada namenoma dela na polomu, ki naj potegne za seboj celokupno evropsko gospodarstvo. Kako se stvari razvijajo nadalje, je zelo odvisno od Anglije, ki te dni odgovori na francosko noto.

* **Španske zadeve.** Španski ministrski svet je odklonil predlog generala v Melilli, da se začne ofenziva proti vstašem v notranjosti Maroka. Finančni minister je izjavil, da nima na razpolago tozadevnih kreditov, pa tudi generalni štab je proti taki akciji.

Jugoslovanska trgovska zbornica na Dunaju ali beogradska porodica išče novih sinekur

Zadnje dni so razširili iz Beograda vest, da se je sestavila v ministrstvu trgovine posebna komisija, ki bo proučevala potrebo in delokrog jugoslovanske trgovske zbornice na Dunaju. V dunajskih listih pa smo že čitali vest, da pojde tje posebna komisija, ki bo to vprašanje proučevala.

Ta vest je zopet nov dokaz, kako gnilo je vse pri nas in kako so naši najvitalnejši interesi odvisni od posebnih interesov kakih izvoljenih sinekov begradske porodice. Zelo smo radovedni, katerim begradskim sinekom se imamo zahvaliti, da je postala trgovska zbornica nakrat tako strašno važna, da mora iti kar na hitro na Dunaj posebna komisija, ki bo stala silno veliko denarja in končno bo vsa reč le skrpucalo kakih begradskih sinekov, ki iščejo na Dunaju udobne sinekure.

Piscu teh vrstic je slučajno znano, kaj vse se je že pred par leti storilo, da bi tudi naša država imela po zgledu vseh ostalih nasledstvenih držav na Dunaju trgovsko zbornico. Znano mi je, kaj vse se je storilo z Dunaja, Ljubljane in Zagreba in koliko dela je že bilo v Beogradu samem, — kajti tudi jaz sem pomagal brusiti pete in odpirati ministrska vrata. Da bodo naši čitatelji videli, kako težko je z Beogradom kaj pametnega narediti, naj povem, kar mi je o tej stvari znano:

Že začetkom leta 1921. smo čitali v slovenskih in tudi hrvatskih listih članke in dopise z Dunaja, ki so razpravljali o potrebi jugoslovanske trgovske zbornice na Dunaju po vzgledu češke, poljske, madjarske, romunske itd. Proti koncu istega leta pa smo čuli, da se je bavila s tem vprašanjem naša trgovska zbornica v Ljubljani, ki je sklenila celo posebno spomenico na vlado, ki jo je nesla posebna deputacija namestniku Hribarju. Tudi trgovaška komora v Zagrebu je poslala v Beograd nekaj dopisov in zahtevala, naj se vendar že ustanovi tudi naša zbornica, da ne bomo tudi na tem polju delali nečastne in škodljive izjeme.

Pozneje smo izvedli, da stoje za tako propagando naši odlični rojaki na Dunaju, ki poleg škode čutijo tudi sramoto, da samo mi delamo zopet sramoto svojemu imenu v tujini. — Gosp. A. G., znan dopisnik raznih jugoslovanskih listov, ki se pa iz razumljivih razlogov nikdar ne podpiše s polnim imenom, je dobil migljaj, naj se ne zavzema za ustanovitev nekeke jugoslovanske sekcije pri češki zbornici, marveč naj deluje za ustanovitev samostojne jugoslovanske trgovske zbornice na Dunaju. Na Dunaju se je na to sestavil odbor, ki je temeljito proučeval to vprašanje in končno sestavil pravila v nemškem jeziku, ki morajo biti predložena avstrijski vladi v potrjenje. Kolikor mi je bilo pozneje znano, je ta pravila pregledal trgovaški oddelček naše pokrajinske vlade, kjer sede za take reči resni strokovnjaki. Ta pravila so bila poslana po generalnemu konzulu na Dunaju zunanjemu in notranjemu ministrstvu. Vemo, da je konzulat vse to za deva lepo priporočil in utemeljil. Vemo dalje, da je našo zunanje ministrstvo odstopilo prošnjo in pravila v nujno rešitev trgovskemu ministrstvu ter se zelo ugodno izreklo za rešitev v predlaganem smislu.

Piscu teh vrstic ve, da so se vršili potem mnogoštevilni razgovori v tej zadevi v poslopu trgovskega ministrstva v Beogradu, tudi z ministrom Spahom se je o tem velikokrat razpravljalo. Minister Spaho je stvar proučil in si dal tudi že sestaviti poročilo od enega uradnika ministrstva. Ali dr. Spaho tega vprašanja ni rešil, ker je poprej podal demisijsko. Ko je postal minister Vilović, so se mnogi vplivni faktorji zopet zavzeli za zadevo, ali tudi Vilović zadeve ni rešil, čeprav je dal besedo, da izda vladno dovoljenje in celo neko državno podporo je zagotovil, da bo imela pozneje vlada na zbornico kaj več vpliva.

Ali nič ni izdalo to intenzivno delo, nič ni veljalo, kar je rekel naš generalni konzulat, kar naša vlada v Ljubljani, kar trgovska zbornica v Ljubljani in Zagrebu, kar je govorila naša javnost, vse to ni izdalo nič, kajti tje zbornici se je uprl vsemogočni načelnik Milan Todorović. Kakor je ta mož že naredil državi velike škode s svojo trmoglavostjo in nepoznavanjem resničnih razmer, tako je obveljala tudi v tem slučaju njegova nezmotljiva volja in ves trud je bil zaman. Vsi zainteresirani krogi so pustili vso reč mirno ležati v ministrstvu vse dolje, da Todorović odide in da enkrat dobimo pravega moža na sedež trgovskega ministra.

Zdaj pa naenkrat tako presenečenje! Cesar ni so dosegli naši odlični dunajski rojaki ob podpori konzulata, časopisja in dveh v tem pogledu najvažnejših zbornic v domovini, in končno celo ob podpori našega zunanega ministrstva. — to spravlja

zdej na dan kot nekaj zelo nujnega in prekoristnega doslej nam neznani ljudje doli v Beogradu. Šele zdaj, ko nas je prehitela celo Italija, ki nima desetine toliko interesa na tej zbornici, šele zdaj je potreba tu in mudi se jim tako zelo, da pošiljajo kar komisijo na Dunaj, da pojde bolj hitro. Komu neki se je zahotelo iti na sprehod na državne stroške? Takih tičev je v Beogradu vedno veliko, samo po tepanje po tujini na državne stroške jim diši. Koliko je že bilo takih skandalov, a še niso pametni!

Ali ni naravnost nečuvno to, da imajo v ministrstvu debel akt o važnosti in potrebi in delokrogu te zbornice, imajo tu že imenja dveh zbornic, deželne vlade v Ljubljani, podporo zunanega ministrstva, in končno referat ministrskega tajnika na ukaz enega ministra, — ne vse to nič ni, zdaj treba šele komisijonirati po Dunaju, tratiti čas in denar in uganjati neumnosti, žaleč in prezirajoč pri tem tiste može, ki so takorekoč že vse preskrbeli za otvoritev jugoslovanske trgovske zbornice na Dunaju.

Naši brumni Slovenci imajo tu najboljši dokaz, da Beograd ne pozna izven sebe nikake avtoritete. da nima na vso ostalo državo najmanjšega ozira in piska na vse, ako se zahoče kakemu sinčicu kake sinekure. In ni dvoma, da se je tudi zdaj zahotelo kakemu pohajaju lepe sinekure na Dunaju. Bodimo zato pripravljeni na neugodna presenečenja, da dobimo kako monstruozno zbornico, ki bo stvarno zanič, ali v njej se bodo šopirili kakih begradskih porodičarji.

Da ne bo kake pomote, naj še pripomnimo, da imamo zdaj radikalno vlado, in zdela bi se nekako naravno, da bi taka vlada mogla rešiti oni akt, ki leži v ministrstvu, saj je g. A. G. radikalec in drugi propONENTI so vsi radikali. — Ali, da, to niso čisti srbijanski radikali, niso — člani begradske porodice. — Slovenski radikali — alo tu imate vzgled, kako vas bodo upoštevali čisti srbijanski radikali!

S. K.

Dnevne novice.

— Ništa! Ko so razni listi objavili vest, da je Radić »pobegnili« iz Hrvatske v inozemstvo v spremstvu dr. Krnjevića, je so-trudnik »Hrvata« odšel iskat dr. Krnjevića in ga tudi srečno našel v njegovem stanovanju. Na vprašanje: »Kaj pa pravite Vi na vesti, da ste pobegnili na Mažarsko?« — je odgovoril dr. Krnjević: »Ništa«. Na vprašanje: »Kaj pa pravite na to, da je Radić pobegnil v Vaši družbi?« — je odgovoril dr. Krnjević: »Ništa«. Na vprašanje pa, kaj pravi dr. Krnjević na vesti, da je Radić na Dunaju, je dr. Krnjević odgovoril: »A ma baš ništa!«

— Primeren odgovor »Slovenskemu Narodu«. Železničarji podajo sledečo izjavo: Upravištvu »Slovenskega Naroda« v Ljubljani, Knafličeva ulica. — Vsled tega, ker v Vašem listu nastopate proti interesom uradništva ter oznanjate, da je protidržavno dejanje, ako lačni zahteva kruha in nagi obleke (glej posebno uvodni članek z dne 10. avgusta 1923 »Država in stavka«) odpovedujem s 1. septembrom 1923 Vaš list.

— Naklo. V nedeljo, dne 19. avgusta popoldne bo v Naklem političen shod SLS. Govoril bo poslanec Fr. Kremžar.

— Tržič. Krajevni odbor SLS je v seji z dne 6. avgusta razpravljal in sklenil sledeče: 1. Močno obžalujemo, da socialistično-demokratska večina v tržiškem občinskem odboru zavlačuje in zavira dvig ljudske šole, dočim se je v vso vmeno zavzela za dvig meščanske šole. Na ljudski šoli gre za dobrobit več kot 500 otrok, med njimi mnogo revnih, nenadarjenih, ki rabijo posebne nege. Gre, da se odpravi pomanjkanje najmanj 6 šolskih sob, računano po zadnjih treh letih. Gre, da se obenem popravijo vsi učni prostori, ki zdaleka ne odgovarjajo higieni in estetskim zahtevam. Na meščanski šoli pa je šlo za komaj 150 otrok, vrh tega po večini premožnih in nadarjenih ter veliko tujih, učni prostori pa so bili že pred popravom v primeri z ljudsko šolo — pravi luksuz. 2. Socialistično-demokratski upravni odbor meščanske šole je uvedel pripravo »nadstrankarskega slavija« ob blagoslovljenju meščanske šole. Mi bomo zaupali njegovemu nadstrankarstvu tedaj, ko ne bo delil nadstrankarsko samo »dolžnosti do naroda«, ampak z istim nadstrankarstvom tudi pravice. Zato pričakujemo, da bo tržiški občinski odbor v najkrajšem času izvolil v upravni odbor meščanske šole tudi zastopnike SLS.

— Na tehnični srednji šoli v Ljubljani bodo v šolskem letu 1923-24 otvorjeni sledeči oddelki: 1. višja stavbna šola; 2. višja strojna šola; 3. stavbna rokodelska šola; 4. strojna delovodska šola; 5. elektrotehnična delovodska šola; 6. mizarjska in stružarska mojstrska šola; 7. kiparska in rezbarska šola; 8. ženska obrtna šola; 9. javna modelirska šola in 11. štukaterski tečaj. — Vse podrobnosti glede vpisovanja, sprejemnih pogojev itd. so razvidne iz razglasa v Uradnem listu št. 72, z dne 4. avgusta 1923 in iz objave na razglasni deski v vestibulu zavoda. Še potrebna pojasnila daje na zahtevo tudi ravnateljstvo šole.

Goriče. Na Vel. Šmaren bo v Goričah blagoslovitev društ. doma slov. kat. prosvet. društva. V ta namen priredi orlovski odsek dopoldne sprejem bratov Orlov. potem ob 10. uri sv. maša in nato blagoslovitev doma.

Popolne slovesne litanije. Po litanijah nastop Orlov iz cele srenje na vrtu g. J. Markiča. Sodeluje menška godba in pevski zbor kat. izobr. društva.

— **Koncert v Domžalah.** V nedeljo, dne 12. avgusta priredi celokupna godba Mladinskega doma vrtni koncert pri pogrnenih mizah v Društvenem domu v Domžalah. Vabimo prijatelje mladinske godbe in Domžalčane. Pričetek ob pol 4 popoldne.

— **Živinski sejem v Ljubljani.** Ker je v aredo, dne 15. avgusta praznik, se vrši živinski sejem v torek, dne 14. avgusta.

— **Potnikom, ki potujejo s parobrodom v Dalmacijo!** Parnik »Petka«, last Dubrovačke paroplovidbe, potuje iz Bakra v Gruž vsako soboto ob 18. uri in pristane tudi na Hvaru.

— **Stožice pri Ljubljani.** Na Veliki Šmaren bomo tudi pri nas obdarovali sv. Jurja v podružnici z novimi zvonovi. Za malo podružnico bodo razmeroma precej težki in sicer 653 kg, 362 kg in 226 kg. Ker so takšne prilike le redke, se bomo prav posebno postavili. Vsa moška in ženska mladina je že čez teden dni na delu, da se dostojno proslavi ta praznik. Dekleta plečeje vence, delajo šopke, šivajo zastavice; fantje bodo pa postavili čez 30 m visoke mlaje. Zvonove bo pozdravila tudi domača »artiljerija« s krepkimi salvami. Očanci iz utice vaške gostilne opazujejo delavno mladino ter ugibajo, bo li nove zvonove tudi kedaj zadela enaka usoda, kakor njihove prednike. Vsi pa željno pričakujemo trenutka, ko nas bodo mili glasovi iz visokih lin po dolgem odmoru zopet vabili v božji hram, utrjene na poti življenja pa spremljali k večnemu počitku. — Zvonove bomo pripeljali, kakor že omenjeno na praznik 15. avgusta popoldne v slovesnem sprevedu na okrašenih vozovih. Spremljalo jih bo več voz fantov in deklet v pestrih narodnih nošah. Okrog 10 se vrši na prostem pri sv. Jurju slovesna sv. maša s cerkvenim govorom našega rojaka g. dr. Alojzija Merharja. Takoj po sv. maši se bodo zvonovi potegnili v zvonik. Po popoldanski službi božji se vrši domača zabava pri g. Egidiu Zajcu v Stožicah.

— **Krško.** S kanoni težkega kalibra je streljal naš občinski odbor, pravzaprav naš za blagor občine vneti župan g. Joško, na pritožnike, ki so se drznili kritikovati občinsko gospodarstvo in se pritoževati na višje oblastvo, poslužujoč se svojih v postavi (občinskem redu) zajamčenih pravic. Izstrelili so gospodje kroglo iz svoje »debele Berte« zlasti na bivšega, iz političnega nagiba (morda nekaj tudi iz osebnega maščevanja) od službe suspendiranega občinskega tajnika, in spustili nanj kroglo v obliki proslulega § 104. srbskega kazenskega zakona. Toda ta krogla je bila le navadna žoga, izvrtala je neznatno luknjo v zrak in odletela nazaj tožnikom v — nos, ki se jim ni le podaljšal, marveč tudi znatno zatekel. Kajti senatni gospodje deželnega sodišča v Ljubljani so daleko pametnejši, nego gotovi občinski močje v Krškem, pa so pretekli teden 31. jul. t. l. obtoženega oprostil, češ, da je bila kritika opravičena, četudi malo ostra. In tako so naši občinski krmariji za eno blamažo bogatejši, občinska blagajna pa za primerno vsotico dinarčkov olajšana. — Ker smo že pri tem, naj omenimo, da se je ravno vsled vloženih pritožb že lansko leto znatno spremenil proračun in so se znižale doklade na direktne davke v korist davkoplačevalcev, zraven pa je dobilo županstvo še nos od nadzorne oblasti. — Tako se je zgodilo tudi s proračunom za leto, ki so ga dobili občinski mogotci parkrat vrnjenega, občani pa še danes ne vemo natančno, kakšne občinske davke pravzaprav plačujemo. Zato jim povemo ni: ravno vsled pritožbe, ki je bila povod za tožbo, so se znižale doklade na direktne davke od sklenjenih 180 na 50%. Ostali primanjkljaj bodo pa plačali le tisti, ki kaj imajo. Ali na prav tako?

— **Litija.** Nedavno je poročalo »Jutro«, da se je pralo pri litijem okro. sodišču umazano perilo učit. Olge Zajčeve iz št. Vida pri Stični, ki je tožila litijskega naduč. R. Andolška poleg mnogih žaljivk v nekem pismu tudi radi krive obdolžitve, da je pobirala proti učitelstvu v Sv. Križu pri Litiji podpise. Dasi se je B. Andolšku dokaz resnice popolnoma ponesrečil, je bil oproščen. 27. junija pa je višje dež. sodišče to perilo tako izpralo, da je bil B. Andolšek obsojen in da je bilo tudi njemu jasno, to je Andolšku, da je O. Zajčeva v tej zadevi popolnoma nedolžna. Iz razsodbe se je slišalo, da je to izmišljotina o Zajčevi doprinesel B. Andolšku ravno svetokriški šol. vodja Maks Kovačič. Iz izjav zapriseženih prič je bilo tudi jasno, da je ljudstvo v Sv. Križu p. L. samo in iz lastnih nagibov res pisalo pritožbo na viš. šol. svet in res pobiralo podpise zoper tamošnji učiteljski Slavo in Milo Abram radi prekrutega postopanja s šol. mladino. Da pa pritožba ni prišla na svoj naslov, je po izjavi priče, preprečilo žuganje š. v. M. Kovačiča napram ogorčenemu ljudstvu, češ: »Zdaj pod Srbi so strožje postave nego v Avstriji. Nam (učitelstvu) bo vse verjeto, vam (ljudstvu) pa nič.« Tem potom obvestimo tudi naduč. A. Vidmarja iz Čateža, ki je javno izjavil, da ga ta stvar silno briga in se j. tozadevno res zelo trudil in še celo napačno

objavljal in zavijal v časopisu pričanje A. Logarjeve, da je B. Andolšek obsojen in da je sedaj sodnijsko dognano, da O. Zajčeva ni pobirala podpisov proti svetokriškemu učitelstvu.

— **Uradnik in komisijski stroški.** Sicer je bob ob steno, če pišemo še toliko, vendar pa molčati ni mogoče, da se ponovno približajo krivične razmere, ki jih mora prenašati državni uradnik. — Beraškim plačam in draginjskim dokladam se vredno pridružujejo za nas »prečane« veljavni beraški prejemki pri itak redkih komisijah. — Tozadevna določila veljajo še iz leta 1920., ko je veljal kg mesa še 20 kron. Po teh določilih dobivajo uradniki pod VII. činovnim razredom še vedno dnevne bori 140 K (35 Din), od VII. do IV. čin. razr. pa 160 K dnevno. (Glej Uradni list št. 121 iz leta 1920; št. 384 Uredbe). — Zakaj pa se ne izplačujejo enake dnevne ministrom? Kdo naj danes izhaja s temi beraškimi kronami za celodnevno hrano in prenočišče? Ali naj uradnik doplačuje poleg truda in dela na komisijah še iz svoje ga višje izdatke? To pa še ni vse. — Ko položi uradnik račun o lastnih izdatkih, traja po cele tedne in včasih celo mesece, preden mu blogovoli finančna uprava izplačati lastni založeni denar. — To so razmere, da se usmili Bog, in le radovedni smo, če se to dogaja tudi pri ministrih in drugih višjih gospodih od »tam doli«, ki trumoma delajo izlete na Bled in drugam, seveda na — državne stroške.

— **V Kamniku** se toči vrček piva še vedno po 18 K, 5 K dražje kot v Ljubljani. Pozivamo okrajno glavarstvo, da napravi temu odiranju že vendar enkrat konec, sodišče pa prosimo, da poskrbi za respekt pred zakonom napram založniku piva, Cerarju, na katerega zvrčajo krivdo gostilničarji. Priti mora do spoznanja, da se državljanstvo ne dokazuje z besedami ampak dejanji. Opozarjamo tudi društvo za tujski promet in davkarijo, da se za zadevo zanimata.

— **Tatvine in vlom.** V hišo št. 3 v Mokronogu so dne 15. julija vlomili tatovi in odnesli razno obleko in perilo. Tudi Francetu Zupančiču so ukradli obleko in perilo. Skupna škoda znaša 12.385 K. — Z dvorišča gostilne Ogrin na Laveri je bilo v noči na 6. 8. redovu Francu Abčinu ukradeno 3000 K vredno kolo. — Dne 4. 8. je bil Marjani Novak iz Ligojne pri Višniku ukraden 4500 K vreden prešič.

— **Brezplačni učni tečaji za umetno vezenje na šivalnih strojih.** Kakor se nam soproča, prične zopet svetovnoznana tvrdka Singer šivalni stroji Bourne & Co. New York podružnica Ljubljana, Šelenburgova ul. št. 3, prirediti za svoje odjemalce brezplačne učne tečaje za umetno vezenje, šivanje z različnimi aparati ter krpanje perila. Prvi taki tečaj se vrši od 16. t. m. dalje v Kranju in ljudski šoli, I. nadstr., po ljubljanskem velesemnju pa v Ljubljani, kar bo de še pravočasno objavljeno. Ker so bili taki tečaji pred vojno zelo priljubljeni in koristni, kar se je posebno med in po vojni pokazalo, se cenjene dame in gospodične na to prireditve opozarjajo. Prijave za te tečaje sprejema ter točne informacije daje navedena podružnica v Ljubljani. 4818

— **Domače sodarsko delo.** Tvrdka Hynčik in Kralj je izdelala za papirnico v Goricanah ogromno kad iz macesnovega lesa, visoka je 14 m, široka 208 cm, spodaj in 168 cm zgornaj, les je 9 cm debel, meri pa 38.864 litrov. Kad je lepo in solidno izdelana ter je visoka kakor štepičeva hiša v Spodnji Šiški s streho vred. Sestavljena je iz štirih kosov in se bo prihodnji teden montirala v Goricanah ter se bo rabila za razkrajanje žveplene kisline.

Štajerske novice.

— **Podružnica Ferijalnega saveza** na celjski gimnaziji javlja, da se ji je po velikem trudu posrečilo otvoriti svojo ferijalno kolonijo oz. zavetišče v Kocbekovi koči na Molički planini. Tovaršji ferijalci, dobrodošli!

— **Pobegnili** je 1. t. m. od svojega moža Ana Skarlut, stanujoča v Mariboru, Tržaška cesta 20. S seboj je vzela 12 letno hčerko Stefanijo in 9 letnega sina Vladimira. V pismu, ki ga je pustila možu, je napisala, da jo ne bo več videl.

— **Iz blaznice v Mariboru** je pobegnil Ivan Horvat iz Koprivnice. Horvat je bil iz mariborske kaznilnice, kjer je bil zaprt radi požiga, oddan v blaznico.

Gospodarstvo.

Hmelj.

— **Jugoslavija.** Savinjska dolina. Stanje hmelja se je v zadnjih štirinajstih dneh splošno izboljšalo. Kolikšna bo letošnja hmeljeva letina, se še ne more reči, vendar je toliko, da kor gotovo, da bo letošnji pridelek večji od lanskega. Hmeljevi trgovci so se začeli živo zanimati za prvovrstni pridelek.

— **Nemčija.** Norimberk. Zaradi stalnega padanja marke, so cene hmelju poskočile in se plačuje za 50 kg hmelja 25 do 30 milijonov mark. Stanje hmeljnikov se je izboljšalo, zlasti onih, ki imajo debelo in zdravo zemljo. O splošnem hmeljevem pridelku se pa še ne more nič gotovega reči, zakaj jako dosti je odvisen od vremena bližnje bodočnosti. Vsekako pa bodo hmeljarji pridelali manj ko lansko jesen. — Špahlhke, dne 26. julija.

Ker smo imeli zadnje 14 dni suho, vroče vreme, so jeli hmeljniki rumeneti. Danes smo dobili precej dežja in si bo hmelj še lahko opomogel, ako nastane spet lepo vreme. Letošnji pridelek bo za polovico manjši kakor lanski. — **Heledava**, dne 26. jul. Zadnji dež je jako dobro del hmeljevim sadikam, posebno na polju okoli Mainburga so si hmeljniki vidno opomogli, ker je tu jako rodovitna zemlja, drugje pa hmelj ne obeta kaj prida pridelka. — **Hersbruck**, dne 26. jul. Jako slabostanje hmeljnikov se ni nič izboljšalo. Zaradi silne množine hmeljevih mušic so sadike požrtele. Pridelek bo neznaten.

— **Francoska.** Strassbourg dne 21. jul. Po tropični vročini zadnjih 10 dni je nastalo v začetku tega tedna hladnejše vreme. Dež je znatno pospešil rast, naslednji jasni dnevi pa procvitanje. Zaloge lanskega in predlanskega pridelka so se jako skrčile, cene lanskemu hmelju gredo navzgor. Plačujejo ga po 700 do 800 frankov. Kaže se zanimanje tudi za starejši pridelek. Za hmelj bodoče letine se ponuja po 750 do 800 frankov, a hmeljarji stavijo višje cene. — **Lille** 25. jul. Tu se plačuje severnofrancoski hmelj po 275 do 320 frankov, bourgogneški po 450 do 550 fr., elzaški po 600 do 850 fr., češki pa po 975 do 1050 frankov za 50 kg. Zadnji dež je bil hmeljnikom pravi blagoslov.

— **Belgija.** Bruselj, dne 25. jul. Nastalo je hladnejše vreme, ki nagiblje k dežju. Lepo se razvija hmelj, kar so ga škropili, ostali je pa slabši od tedna do tedna. Stanje hmeljnikov se je vidno izboljšalo, posebno onih okoli Poperingha, kjer je pričakovati take letine kakor lani. V okolici Alostia so manj brizgali, hmelj raste slabše in bo pridelek manjši kakor lansko leto.

— **Angleška.** Kakor je posneti iz časopisa »Kentish Observer« z dne 19. jul., je stanje angleških hmeljnikov povsem dobro. Ker so sadike pridno brizgali, je hmeljevega mručesa manj in manj. Samo dežja bi bilo treba, dežja, da bo bogat pridelek.

— **Amerika.** Na ameriškem trgu vlada trdno mišljenje, cene so se neznatno dvignile. Na obrežju Tihega oceana se plačuje funt hmelja po 25 cent.

Tudi poročila iz ostalih krajev se glase poslednji čas ugodneje, vendar bo vobče letošnja hmeljeva letina znatno slabša ko lanska. Glede hmeljevega pridelka sta izmed vseh dežel letos najbolj prizadeti Češkoslovaška in Nemška.

— **Žitni trg.** Na novosadski produkti borzi notirajo sledeče cene: pšenica 345 Din, ječmen 285 Din, oves 287½ Din, koruza 270 Din, pšenična moka št. 0 575 Din, št. 2 580 Din, št. 6 425 Din. — Tendencia slaba.

— **Češkoslovaški trgovci na ljubljanskem velesemnju.** »Č. D.« piše: Obiskovalci jenskega praškega velesejmja ne bodo imeli samo priložnosti, ogledati si v Pragi prekrasno razstavo češkoslovaške industrije in ogromne rastave inozemske industrije, ampak si bodo z malimi stroški ogledali tudi ljubljanski velesejm, ki se bo vršil iste dni kakor praški velesejm. V ta namen bo odpravljen poseben vlak iz Prage v Ljubljano dne 4. septembra in sicer samo za obiskovalce P. V. V. Vožnja tja in nazaj bo stala približno 150 Kč. — Kakor se da posneti iz drugih čeških časopisov, se bodo naši severni bratje ljubljanskega velesejmja v jako velikem številu udeležili.

— **Uvoz lesa iz Romunije.** V letu 1922. je uvozila Jugoslavija iz Romunije predvsem v Srbijo in Vojvodino, in sicer 213.284 m³ in 37.900.134 kg drv za kurjavo v skupni vrednosti 31.516.069 Din. Razen tega še lesnih produktov v vrednosti 15.570.008 Din. — Pač lepo gospodarstvo. Največji eksportni produkt in naše n. ajvečje bogastvo je les, mi pa ga uvažamo iz Romunije.

— **Reorganizacije Narodne banke.** Kakor poročajo zagreški listi, namerava dr. Stojadinović Narodno banko reorganizirati.

— **Tovarna sladkorja v Čupriji povišuje delniško glavnico.** Srbsko-češka tovarna sladkorja v Čupriji je povišala svojo delniško glavnico od 6 milijonov dinarjev v zlatu na 20 milijonov dinarjev.

— **Razstava ječmena za pivovarne.** Borza v Bratislavi priredi na poljedelski razstavi, ki se bo vršila o priliki donavskega sejma v Bratislavi od 23. do 27. avgusta t. l., poseben oddelek, kjer bo razstavljen ječmen za pivovarne. Podrobne informacije o razstavi daje borza v Bratislavi.

— **Češkoslovaški izdelki na razstavi v Rigu** so na najboljšem glasu, dasi je tu tekmovalne industrijskih izdelkov iz vsega sveta. Na omenjeni razstavi je zastopanih 20 držav. Kljub temu vzbuja češkoslovaška industrija največjo pozornost med njimi. Posebno zanimanje med obiskovalci je opaziti za razne gospodarske stroje, kakor: pluge in brane, za stroje, s katerimi se kosí in žanje. Med latiškim poljedelci in konzumenti vlada največje zanimanje za češkoslovaške izdelke, ker se odlikujejo po svoji prvovrstni kakovosti. Upanje je, da se bodo jako okrepili trgovinski stiki med Latiško in Češkoslovaško po nedavno tega sklenjeni trgovinski pogodbi med obema državama.

— **Mažarska zunanja trgovina.** Mažarska je uvozila v prvih šestih mesecih 1923 blaga v vrednosti 15.388.444.000 frankov, medtem ko je znašal uvoz leta 1922. v istem času 9.546.760.000 frankov. Izvozila pa je letos v prvih šestih mesecih blaga za 12.317.642.000

frankov, nasproti 8.666.899.000 frankov v istem času l. 1922.

— **Gozdovi Poljake** zavzemajo 2.884.697 m² površine in predstavljajo vrednost 3785 milijonov 485.000 zlatih frankov, a vrednost let posekanih drv 72.541.000 zlatih frankov.

BORZA.

Zürich, 11. (Izv.) Berlin 0.000125, Holandska 216.75, New York 551, London 25.18, Pariz 31, Italija 23.50, Bruselj 23.90, Kodanj 100.75, Stockholm 146.50, Kristijanija 89.50, Praga 16.07, Budapešta 0.03, Bukarešt 2.70, Beograd 5.90, Sofija 4.90, Varšava 0.0025, Dunaj 0.00076½, avstr. krona 0.0007725.

Ljubljanske novice.

— **Iz Ljubljanske univerze.** Pogreba v likega slavista g. prof. Vatroslava Jagića se udeležita v imenu slušateljev ljubljanske univerze g. Ivan Tomšič kot zastopnik katoliškega akademskega dijaštva in g. Dolfe Schauer, predsednik Centralne tajništva jug. napredne omladine iz Slovenije.

— **Iz Nekaj legitimacij za evharistični kongres v Zagrebu** je še na razpolago v upravi »Slovenca«.

— **Iz Zvonovi pri sv. Jožefu.** V nedeljo 5. avgusta je pri sv. Jožefu v Ljubljani zvečer ob 8. posvetil mil. g. stolni prošt. Kalan štiri nove zvonove (C, D, E, G) v veliki asistenci in obilni udeležbi občinstva. V petek, 10. avgusta so jih dvignili v zvonik popoldne ob 5.—7. zvečer po vodstvom spretnega mojstra g. Jermana Dola pri Ljubljani. Na Veliki Šmaren bomo morda že peli Mariji na čast. Ker še niso plačani, prosimo milodarov.

— **Iz Državnim nameščenem in železnice.** V ponedeljek, dne 13. avgusta, vrši ob 20 zvečer na Turjaškem trgu sejo organizacij državnih nameščencev in železničarjev. Vse organizacije, ki so sodelovale v prejšnjem akcijskem odboru, naj sigurno pošljejo svojega zastopnika. Dostop imajo le pooblaščen delegati.

— **Iz Ljudsk. oder** prične z rednimi skušnjazami »Pasijon« v ponedeljek, dne 13. t. m., ob 8. uri zvečer. Prosimo vse člane in članice ter druge prijatelje našega odra, ki sodelujejo v »Pasijonu«, da se točno in zanesljivo udeležijo P. n. prosvete in društva, ki se našemu vabilu še niso odzvale, naj to store v ponedeljek pošljejo člane, ki so na razpolago, zanesljivo v ponedeljek na Ljudski oder. — Tajnik.

— **Iz Za Vajeniški dom** sta darovala menščenca na grob blagopokojne gospe Terzije Žabkar, soproge tovarnarja, g. kamnoseka mojster Alojzij in Ivana Vodnik 800 K in Odon in Amalija Koutny tudi 800 kron. Bopovrni!

— **Iz Tatvine.** Dne 9. t. m. je bilo v Kapljanski ulici št. 7 vlomljeno v stanovanje Konrada Reicha. Tat je odnesel v gotovino 10.000 Din ter 50.000 carskih rubljev, nadalje več zlatnine in srebrnine ter obleke.

— **Koncert.** Vsako nedeljo in praznik v Strelišču pod Rožnikom ob Večni poti koncert. Začetek ob 3. uri popoldne. Vstopnina prosta. 4840

— **Iz Več vajencev** sprejememo v učno dobo za člane. Prijave ali osebno je nasloviti na načelnika zadruge ključavničarjev v Ljubljani Ivana Breskvarja. Sv. Petra naš št. 25. 4791

Raznoterosti.

— **Odličen gost.** V Karlovih varih letos kmrgoli samih milijarderjev. Med njimi je tudi maharadža Savaji Ramprim Gachvar ob rodu, čigar družina obstoji iz osebnega zdravnika, dveh kuharjev ter tajnika. Obiskovalci kina poznajo iz filma »Indija« nedaleč od Bombaja ležeči sedež tega neizmerno bogatega kmečja. Leta 1902 so znašali letni dohodki princ Gachvarja več kot 1.100.000 funtov sterlingov. Njegove dragotine so cenili tedaj (pred vojsko nad 3 milijone. Gachvar se imenuje po slovensko kravji pastir. Barodivei so bili prvotni posestniki krav, koz in ovac. Njih poglavar se je nazival Gachoar.

— **V spomin neodvisnosti ameriških Zedinjenih držav.** Ob priliki 150 letnice neodvisnosti Zedinjenih držav Severne Amerike bodo priredili leta 1926 v Philadelphiji svetovno razstavo, ki ima pokazati napredek sveta v poslednjih petdesetih letih. Stroški za razstavo so proračunjeni na 15 milijonov dolarjev.

— **Proti pornografski literaturi.** Konec tega meseca bo sklicana pod pokroviteljstvom Društva narodov mednarodna konferenca, ki se bo bavila z vprašanjem, kako bi se najuspešneje delovalo proti pornografskemu slovtvu. Ti silno važno vprašanje so sprožili Francozi.

— **Proti alkoholu.** Neposredno po mednarodnem kongresu se bo vršil 20. avgusta v Kodanju sedmi protialkoholni kongres. Pričakuje se množestevilne udeležbe in sicer najmanj 650 odposlancev, ki bodo na kongresu zastopali 40 držav.

Dijaški vestnik.

— **Katoliški shod.** Kakor je bilo objavljeno že pred osmimi dnevi v vseh naših časopisih morajo vsi tisti, ki reflektirajo na skupno prahano priložnost katoliškega shoda v Ljubljani poslati čimprej po poštni nakaznici po 15 Din za vsak dan ter označiti dneve, za katere hočejo imeti prehrano. Rok je bil določen do 12. t. m. Ker se je pa dosedaj iz neznanih vzrokov

priglasilo jako malo tovarišev, smo rok za pri-
glašanje in pošiljanje denarja podaljšali do incl.
20. avgusta. To je zadnji termin in kdor do
tega časa ne pošlje denarja, na tega se odbor
pozneje ne bo mogel ozirati. Denar pošiljajte,
kakor je bilo že zadnjič objavljeno, na naslov:
Cuderman Evgen, Ljubljana, Soteska 6. — V
petek, dne 24. avgusta, priredimo po prihodu
večernih vlakov na kolodvoru slovesen spre-
jem. Vsi dijaki se naj pripeljejo vsled tega v
Ljubljano s sledečimi vlaki: Štajerci in Hrvati
z vlakom, ki pride v Ljubljano ob 21. uri 37 m.;
Dolenjci ob 20. uri 13 min.; Gorenjci ob 21. uri
45 min. Sprejem se bo vršil nekako ob 21. uri
45 min. po prihodu gorenjca. Vsi tisti, ki pri-
dejo v Ljubljano že poprej, se naj oglašijo v
Akademskem domu na Miklošičevi cesti št. 5,
kjer dobijo program dijaških zborovanj, ki ve-
lja zaeno kot legitimacija za vsa naša zboro-
vanja. Ostali bodo dobili program na preno-
čiščih. Zvečer morajo pa priti vsi na kolo-
dvor. V bodoče zasledujte pazno vse novice v
Dijaškem vestniku, ker bomo zadnje dni da-
jali še vse podrobne informacije. — Dij. pri-
pravljalni odbor za katoliški shod v Ljubljani.
d Dijakom, ki se udeležijo kongresa v Za-
grebu Ker ne vemo, koliko dijakov ima dijaš-
ke legitimacije, zato gremo v Zagreb po južni
železnici. Kdor še nima izkaznice za polovič-
no vožnjo, je dobi do torka pri Korčetu, Lin-
hartova ulica 30; stane 5 Din. Stanovanje je
brezplačno. Hrana (kosilo in večerja) stane
dnevno 23 Din. Kdor jo želi imeti, naj naroči
na naslov: Gdč. Danica Bedeković, Mrazovi-
čeva 12. Izkaznice za hrano se bodo dobile v
skupnem stanovanju. — Odbor ljubljanske po-
družnice S. D. Z.

Prosveta.

pr »Kam?« Spisal dr. M. Brumat. (Go-
rica, 1923. Cena vezani knjigi 6.— lir.) Fan-
tom in dekletom je namenjena ta knjiga
življenja. Pisatelj je vodila topla ljubezen
do našega ljudstva, da je vzel pero v roke
in zapisal te velike, trajne resnice, ki naj
vodijo mladega človeka skozi življenje. V
prvem delu knjige stoji mladi človek sredi
svojega sveta: stariši, bratje in sestre so
krog njega, kako naj živi z njimi? Sosedovi
in njegova vas so drugo okrožje življenja
— kako živeti in delati tu? In potem pride
velika družina naroda in nad njo vsečlove-
štvo. Iz vseh teh krogov plujejo močni vpli-
vi na mlado srce. Komu naj zaupa mladi
človek? Kam naj umeri korak, da najde
srečo in radost? Na to temeljno vprašanje
odgovarja knjiga z živo, prepričevalno be-
sedo. Pred očmi vstane tihi in vsemogočni
vodnik src, Kristus. On je postavil »svet-
nik na morski obali, cerkev. Kdor mu sle-
di, hodi v sredi najplemenitejših duhov in
si priobli resnično svobodo. Tak človek ni
suženj izkrotljivih strasti, ni hlapec denarja
in ljudi, svobodna je njegova osebnost, ker
služi le eni stvari, božji. V tretjem delu
govori knjiga o ljubezni. Pogumno, a než-
no se je pisatelj lotil tu spolnega vpraša-
nja. Prikazal je na živih zgledih, da more
biti ljubezen bolezen in zločin, da more biti
pa tudi veličastno združenje dveh duš. In
ta prava posvečena ljubezen je temelj za
srečo naroda in človeštva. Zlata knjiga pri-
morske mladine leži pred nami. Na njenih
listih je zapisan odgovor na bolesta vpra-
šanja, ki trgajo srca vseh mladih ljudi. Ze-
limo, da bi to domače pisano, živo in glo-
boko knjigo vzel v roke vsak naš fant, vsa-
ko dekle. Ona naj pripomore k vstajenju
novega duha v slovenski mladini. — Naro-
čila sprejema Katoliško Tiskovno društvo v
Gorici, via Carducci št. 2.

Turistika in sport.

Slovensko planinsko društvo priredi,
kakor že naznanjeno, v sredo 15. avgusta
planinsko veselico pri hotelu Zlatorog ob
Boh. jezeru in javlja, da sta Direkcija drž.
železnice v Zagrebu in Obratno ravnateljstvo
južne žel. v Ljubljani dovolila članom S. P.
D. 50 odstotkov popusta voznih cen 3. raz-
reda potniških vlakov za enkratno vožnjo
tja in nazaj. Za postaje drž. železnice se vrši
odprava 14., 15. in 16. avgusta na ta način,
da kupi vsak udeleženec pri vstopni postaji
celo karto 3. razreda do postaje Bistrica—
Bohinjsko jezero. Ta karta se v Bistrici ne
bda, temveč velja do 16. avgusta v zvezi s
člansko izkaznico tudi za povratno vožnjo.
Za postaje južne železnice: Dravograd—Me-
ša, Ruše, Maribor, Ptuj, Ormož, Slov. Bistri-
ca, Celje, Zidanibot, Sevnica, Zagreb j. k.,
Sisak, Litija, Rakek in Logatec se vrši od-
prava od 13. do 15. avgusta na ta način, da
kupi udeleženec celo karto do Ljubljane gl.
kolodvor. Ta karta s člansko izkaznico vred
mora biti žigosana z mokrim postajnim dnev-
nim žigom in velja v zvezi z izkaznico tudi
za povratno vožnjo do 18. avgusta 1923. Pre-
kinjenje vožnje ni dopustno. Otroci pod 10.
leti ne uživajo večjega popusta.

Izpred sodišča.

44letna vlomilka. Delavka Osojnik, ro-
jena v Sv. Petru pod Sv. Gorami in tja pri-
stojna, je bila že večkrat predkaznovana.
Meseca majnika se je priklatlila v Zg. Tu-
linj pri Kamniku. Dne 17. majnika je vlo-
mila v stanovanje Jakoba Baloha v Vel.
Bribu ter tamkaj iz spalne sobe ukradla go-
lavina v znesku 6317 K. Koncem meseca ju-

nija se je Osojnikova potikala po Gornjem-
gradu, Mozirju in Braslovčah, kjer je od hi-
še do hiše beračila. Zagovarjati se je morala
pred tuk. deželnim sodiščem in je bila obso-
jena na 6 mesecev težke ječe.

Kozo in 72 ovc ukradel. Dne 23. junija
1923 se je pastir Pavel Sodja na gmajni nad
Blejsko Dobravo odstranil za trenotek od če-
de. Medtem pa se je k čedi priklatlil nepokli-
ceni gost Franc Podgoršek, rojen 7. septem-
bra 1903 v Vodicah pri Kamniku. Odpeljal
je 72 ovc in eno kozo. Drugi dan jih je peljal
v Zirovnico in je tudi dve prodal. Ostalih 70
ovc je Podgoršek ponujal Valentinu Zimi.
Temu se je stvar zdelo sumljiva in je pro-
daljalca izročil orožnikom. Podgoršek je bil
obsojen na 5 mesecev ječe.

22 udarcev z motiko. Franc Koželj iz
Milj pri Senčurju je udaril Angelo Karun z
motiko 22 krat po glavi, rokah, nogah in ži-
votu. Obsojen je bil na 4 tedne ječe.

Nepoboljšljiv surovež. Posestnik Jože
Klimpf iz Babnjega polja je znan kot nepo-
boljšljiv surovež. Sredi majnika je prišel v
Urbihovo gostilno v Podgori, kjer je naletel
na Franca Troho, katerega je imel že dlje
časa na piki. Brez vzroka je vrzel Troho
trikrat ob tla in ko se je ta skušal braniti z
bičem, mu je tega spulil iz rok in zlomil.
Nato ga je vrzel zopet ob tla in ga suval s
čevljem. Pri tem mu je zlomil eno rebro.
Obsojen je bil na 1 mesec zapora.

Drzna tatca. Kajžarica Elizabeta Pre-
šern, roj. 6. novembra 1881 v Ribnem, pri-
stojna v Gorje pri Bledu je po vsej občini
znana kot drzna tatca. V mesecu aprilu je
Prešernova vzela Mariji Pogačnik v Sp.
Grabnu dve kokoši, Ivanu Zupane v Zasipu
pa 100 kg krompirja, 12 l mošta in dve kolesi
od vozlička. Obsojena je bila na 6 tednov za-
pora.

Nepoboljšljiv tat. Alojzij Kosec, dela-
vec iz Sp. Pirnič je star komaj 18 let, a je
kljub temu znan kot nepoboljšljiv tat. Živi
pri svojem starem očetu. Temu kakor tudi
sosedom je že več stvari ukradel. Stari oče
Jernej Bačnik pa daje fantu potuho in je tu-
di vsako škodo poravnal. Meseca aprila je
Kosec vzel v Sp. Pirničah Lovrencu Kosu
3600 kron vredno kolo. V času od 19. marca
do 20. maja 1923 pa Valentinu Polaku več-
krat po 100 Din, 1 srebrno verižico, 70 Din,
75 Din in končno še 9.000 K. Obsojen je bil na
6 tednov ječe.

Slovensko zidarsko in tesarsko društvo v Ljubljani.

Praznovanje 25 letnice v nedeljo
5. avgusta 1923.

Slavnostni občni zbor se je otvoril v ne-
deljo ob 10. uri dopoldne v telovadnici sred-
nje tehnične šole. Udeležba je bila precej
lepa. Otvoril je zbor predsednik Albin
Tome, ki je pozdravil kumice zastave, g.
Znidaršičevo in njenega soproga g.
okrajnega glavarja Znidaršiča iz Kranja.
Dalje je pozdravil zastopnike mestne obče-
ne, g. podžupana dr. Stanovnika, obč. svet.
Pirca in Mozerja. Pozdravil je tudi vse goste,
med njimi oba delegata hrv. društva iz Za-
greba, zastopnika Narodno socijalne stro-
kovne zveze, tajnika Kravos-a in tajnika
delavske Unije Kolarja.

Slavnostno zborovanje je pozdravil kot
prvi zastopnik mestne občine podžupan dr.
Stanovnik, ki čestita društvu in obeta
vsestransko pomoč mestne občine. (Viharen
pozdrav.) Strokovni tajnik Kravos pozdrav-
lja zborovanje imenom Osrednjega vodstva
Narodno-socijalne strokovne zveze. Enak
pozdrav izreče za »Unijo« tajnik Kolar, ki
je pa porabil priliko, da je vsaj nekoliko
poagital za svojo propadajočo »Unijo«,
kar je napravilo mučen utis.

Član društva g. Blaž Rudolf je v pri-
srečnih in iskrenih besedah izročil g. kumici
krasen šopek, ovit z narodno trobojnico v
znak hvaležnosti, da se je odzvala društve-
nemu vabilu. G. Znidaršičeva se ginjeno za-
hvaljuje.

Po pozdravnih govorih je imel slavno-
sten govor g. inž. arch. Rado Kregar. Go-
vor je obsegal rojstvo društva, prve težkoče
in delovanje društva ter željo, da se društvo
razvija in živi. Govor je bil sprejet z vi-
harnimi ovacijami. Med drugim je omenil
g. arch. Kregar, da je pred 52. leti poučeval
prve člane v pelju neki goriški dijak, ki je
tudi sprožil idejo društva. Ne malo prese-
nečenja je bilo, ko je predsednik zborovanja
sporočil, da je ta »neki« goriški dijak med
navzočimi in da je to g. Franc Merljak. Po
slavnostnem govoru se je k besedi oglašil
še g. Merljak in je zborovanje pozdravil
zastopnik Saveza združenih gradjevinskih
poslovodja i risara u Zagrebu g. Stjepan
Zumar, savezni predsednik.

Nato je predsednik orisal zasluge novo-
izvoljenih častnih članov gg. Miha Sra-
karja, Jakob Babnika in Franceta
Makuratija na kar jim je izročil lepe
diplome, izdelane po g. Alešu Jakliču. Ja-
kob Babnik, ki ni zidar, je bil izvoljen čast-
nim članom, ker je stalni podpornik društva
in je za časa svetovne vojne ohranil društvu
vse premoženje in dragoceno društveno za-
stavo.

G. Franc Gorenc je imenom rednih
članov pozdravil zborovanje in sporočil, da
so si redni člani omislili v spomin tega dne
nov trak za društveno zastavo in prosil ku-

mico, da ga pripne. Z geslom, ki ga je iz-
rekl kumica pred 25. leti t. j. »Sloga jači, a
nesloga tlači« je privezala nov trak na za-
stavo.

Nato je predsednik zaključil krasno
uspelo zborovanje. Društven zbor je zapel
»Lepo našo domovino« in godba je zasvirala
državno himno.

Po občnem zboru in skupnem slikanju
se je formiral lep spreved, na čelu mu mla-
dinska godba z Viča, za njo društven prap-
or, predsednik društva, gostje in ustanovi-
telji ter redni člani. Spreved, ki se je po-
mikal po glavnih ljubljanskih ulicah se je
ustavil na Krekovem trgu pri Košaku, kjer
je bil na čast gostom prirejen banket.

Banketu so prisostvovali vsi gostje in
nekaj ljublj. stavbenikov. Pri napitnicah je
predsednik Tome napil najpreje kralju
Aleksandru. vsem gostom in kumici ter slu-
čajno navzočim delegatom učiteljem. Drugi
je napil g. Merljak društvu. Učitelj g. Brko-
vie iz Vinkovca je napil društvu in koneč-
no je slogi vseh treh plemen napil tajnik
Kravos. Med banketom je pridno svirala
godba. Po banketu se je ponovno razvil spre-
ved, ki je odkorakal na veselico v Tivoliju.
Veselica je bila jako dobro obiskana. Ob-
iskali so jo tudi razni zastopniki, med temi
g. župan dr. Perič, tajnika Zveze industrij-
cev g. inž. Šuklje in dr. Golia ter mnogo
drugih.

Zalostno je dejstvo, ki ga je treba kon-
statirati, da se ni slavnostnega zborovanja
udeležil noben ljubljanski stavbenik in ne
tesarski mojster, akoravno je bila celo Zve-
za stavbenikov oficijelno pozvana. Na vse
udeležence je napravilo to jako neugoden
vtis.

Častni član g. Jakob Babnik, je z ge-
sлом: »Vsaka ptica ima svoj dom, le sloven-
ski zidarji in tesarji ga nimajo, da bi ga
pa kmalu imeli« je daroval kot temelj za
društven dom 500 Din.

Poizvedovanja.

Zgubila se je srebrna verižica s svetinjico
Karmelske Matere Božje v Hilšerjevi ulici. Pošten
najditelj se prosi, da jo odda v Hilšerjevi ulici št.
10, pritišlje.

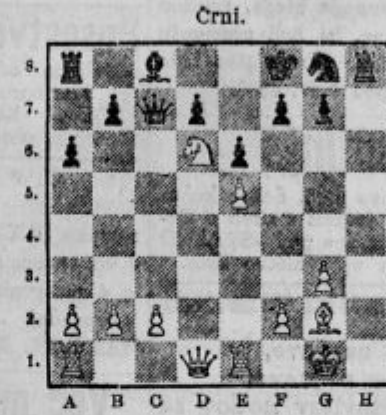
Šah.

Sicilijanska partija.

Igrana nedavno na vserskem mojstrskem turnirju
v Moskvi v III. kolu.

Beli:	Črni:
R. M. Sudarev	F. M. Dus-Chotimirski.
1. e2—e4	e7—e5
2. Sg1—f3	e7—e6
3. d2—d4	c5—d4 :
4. Sg3—d4 :	a7—a6 (°)
5. Sb1—c3	Dd8—c7
6. g2—g3 (°)	Sg8—f6 (°)
7. Lf1—g2	Sb8—c6
8. 0—0	Lf8—e7
9. Tf1—e1	Sc6—d4 : (°)
10. Dd1—d4 :	Le7—c5
11. Dd4—d1 (°)	h7—h5
12. Lc1—e3	h5—h4
13. Le3—c5 :	Dc7—c5 :
14. e4—e5 ! (°)	h4—g3 :
15. h2—g3 :	Sf6—g8 (°)
16. Sc3—e4	Dc5—c7 (°)
17. Se4—d6 †	Ke8—f8

Položaj po 17. potezi črnega:

Beli.	Črni.
18. Te1—e4 ! (°)	Ta8—b8
19. Te4—e4	Dc7—d8
20. Dd1—f3	f7—f5
21. e5—f6 :	Sg8—f6 :
22. Df3—c3 (°)	b7—b5
23. Te4—c8 :	Tb8—c8 :
24. Dc3—c8 :	in črni se vda.

Opazke:

- 1) V zvezi z nasledujočim Dd8—c7 obrambna metoda bratov L. in W. Paulsen, ki jo zadnja leta zopet precej pogosto najdemo v mojstrski praksi. »Handbuch« sodi, da daje črnemu dokaj trdno in sigurno igranje. Pa glej prihodnjo opazko.
- 2) Najbrž najboljša poteza na tem mestu. Kraljevi »fianchetto« se igra proti Sicilijanski partiji sploh pogosto in velja tudi kot zelo močen protistrup. V predležči varijandi pa učinkuje toliko močnejše, ker zabrani enkrat za vselej črne igre na podlagi osvobodilne poteze d7—d5.
- 3) Najbolje bi bilo še 6. ... b7—b5, da se čimprej postavi belemu kraljevemu teklju nasproti črni damski teklji na b7.
- 4) Črni ni zadosti razvit za napad, ki ga name-rava prijeti s to zamenjavo.
- 5) Treba je bilo zabraniti 11. ... Sf6—g4.
- 6) Dobro igrano. Z nezadostnimi sredstvi pod-vzeti napad črnega ne more prodreti.

7) Zalosten umik, pa črni nima nič boljšega. Na Sf6—h5 bi sledilo lahko 16. Sc3—e4, D poljubno 17. Dd1—f3 in sedaj bi črni ne imel druge obram-be, kakor g7—g6. Razun slabotne točke d6 ima po-tem slabo še točko f6.

8) 16. ... Dc5—e5 : seveda ne gre, ker bi bil bel s Se4—d6 † dobil damo.

9) Najboljše. Beli grozi sedaj Te4—c4 in Te4—f4.

10) Za tekljo ni rešitve, ker bi na 22. ... Kf8—e7 beli takoj dobil s 23. Dc3—a3 †.

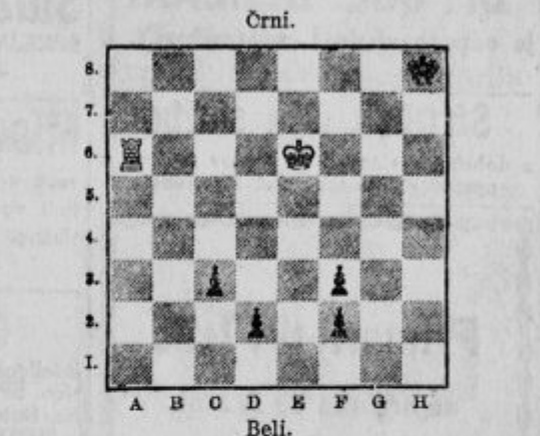
Španska partija.
Igrana v I. urnu dne 23. julija t. l.

Beli:	Črni:
H. Johnner	Dr. Th. Frey
e2—e4	e7—e5
Sg1—f3	Sb8—c6
Lf1—b5	a7—a6
Lb5—a4	Sg8—d6
0—0	Sf6—e4 :
d2—d4	b7—b5
La4—b3	d7—d5
d4—e5 :	Lc8—e6
e2—c3	Lf8—e7
Sb1—d2	0—0
Tf1—e1	Se4—d2 : (°)
Dd1—d2 :	Dd8—d7
Dd2—d3	g7—g6 (°)
Lc1—b3	Tf8—c8
Ta1—d1	Ta8—d8
Dd3—e3	Kg8—h8
De3—f4	Te8—g8
Td1—d3 (°)	Sc6—a5
Lb3—d5 : (°)	Le6—d5 :
e5—e6 !	Dd7—d6
Sf3—e5 !	Tg8—f8 (°)
Se5—f7 † :	Črni se vda (°)

Opombe:

- 1) Boljše 11. ... Se4—c5 :
 - 2) Čemu? Za to je čas potem, ko bi potegnil beli Lb3—c2.
 - 3) Močna poteza. Sedaj preti Te1—d1, nakar je kmet d5 izgubljen.
 - 4) Odločilno in v zvezi s prihodnjo potezo zelo lepo igrano.
 - 5) 21. ... Dd6—e6 : seveda ne gre radi 22. Td3—d5 :
 - 6) Belemu ni pomoči. Na 22. ... Tf8—f7 : dabi 23. Df4—f7 : , Td8—g8, 24. Td3—d5 : z nasledujo-čim Df7—e7 : oziroma 23. ... Le7—f8, 24. Td3—d5 : , Dd6—d5 : , 25. e6—e7.
- Če pa potegne črni 22. ... Kh8—g8, dobi beli s 23. Df4—d4, Tf8—f7 : , 24. e6—f7 † : , Kg8—f7 : 25. Dd4—g7 †, Kf7—e8, 26. Td3—d5 : .

Naslednjo končnico — študijo, ki jo je sestavil svetovnoznani šahovski čarovnik na polju ravno končnic in študij Henry Rinek v Barceloni, pri-občarimo našim čitateljem v pouk in zabavo kot pra-vo p sebnost. Ni sicer težavna, pač pa originalna:

Beli je na potezi in izsili remis in sicer edino tako-le:

Beli:	Črni:
1. Ke6—f7	Kh8—h7
2. Ta6—a1	Kh7—h6
3. Kf7—f6	Kh6—h5
4. Kf6—f5	Kh5—h4
5. Kf5—f4	Kh4—h3
6. Kf4—f3 :	Kh3—h2

Vse te poteze je črni m o r a l napraviti, da se je izognil po vsaki posamezni potezi belega prete-čemu matu. V prvi in drugi potezi sploh ni imel nič drugega. Če bi bil pa v tretji potezi potegnil kralja namestu na polje h5 nazaj na polje h7, bi bil tudi beli potegnil svojega kralja na f7, nakar grozi črnemu zopet mat. Isto se ponavlja pri 4., 5. in 6. potezi — vselej, kadar bi črni hotel s kraljem na-zaj, potegniti tudi beli svojega kralja nazaj na prejš-nje polje grož zopet mat. Vsled tega hiti črni rajši s kraljem in svojim kmetom na pomoč. A sedaj potegne beli:

7. Kf8—e2	...
8. Na f2 kralj ne sme radi 7. ... c3—c2, 8. Ta1—	a8 (grozeč mat s stolpom na h8), d2—d1 s spre-membo kmeta v konja in šahom, nakar je beli iz-gubljen.
9. ...	Kh2—g2
10. Ta1—f1	c3—c2
11. Tf1—f2 † :	Kg2—g3
12. Ke2—d2 :	Kg3—f2 :
remis.	

Vsem zahtevam modern. stroja ugodil
»Stowers«. Zastop Ljubljana, Selenb. ul. 6-L.

**Vseh vrst vino
žganje
špirit**
sirovi gorljivi
iz ARKOVE tovarne
rafinirani 96.7 %, najfinejši, brez vonja,
vedno v skladišču po najnižjih cenah.

BERSON

BERSON je in ostane najboljša kvaliteta
znamka. Varuje čevlje; cenejši in trpež-
nejši je od usnja. Od vašega čevljarja za-
htevajte, da Vam pritrdi BERTSON gumi
podpetnike in gumi podplate.

VINEA
d. z o. z.
Ljubljana-Rudnik
Telefon 5-18.

**Generalno zastopstvo
tovarne Arko
Zagreb.**

Tovarna špirta, kvasa,
likerja, konjaka in etra.

Cognac medicinal. Triple Sec Liqueurs.

Alojzij Lenček nasl. sin

trgovina s kleparskimi izdelki.
Stavbeno kleparstvo.
Sv. Petra cesta št. 29.
se priporoča za vsa v to stroko
spadajoča dela.

**Nekdanja škofova
vinska klet**

Pred škofijo št. 1. združena z zaju-
terkovaalno zopet odprta. Go-
dijo se
fina **prisna vina**

**AVTO:
MATERIAL**

VSako:
VRSTNI
KROGLJIČNA:
LEŽIŠČA
SPECIALITETE
NOVOSTI
7-GOREC
LJUBLJANA
PALAČA LJ-KRED-BK

NAPRODAJ je velik
gostilniški glasb. avtomat
Poizve se pri: I. SEDEJ, mizar, Ljub-
ljana, Mala čolnarska ulica št. 5. 4792

Lepo posestvo

z dobro vpeljano staro trgovino v Slo-
veniji, 10 minut od postaje, NAPRODAJ.
Osobje po dogovoru lahko ostane v trgo-
vini. — Ponudbe na upravnishvo «Slo-
venca» pod št. 4839.

Posestvo obsegajoče 80 oralov, le-
žeče na Pohorju, dve uri
oddaljeno od železniške postaje Hoče
pri Mariboru, je celo ali deloma NA-
PRODAJ. Kupci naj povprašajo pri Fr.
Visočnik, posestniku v Sp. Hočah. 4837

AVTO

znamke PUCH III., 11/30 PS, 6 sedežni,
v vozovnem stanju s 6 rezervnimi cevni
in 4 rezervnimi plaščji za 60.000 Din na-
naprodaj. — AD. BERNHARD,
MARIBOR, Koroška cesta št. 10. 4789

Več mladih prašičkov

JE NAPRODAJ. — Ljubljana, Emonska
cesta št. 10. 4829

PRODAJ več popolnoma novih
svilenih oblek

zadnja dunajska novost. — Naslov pove
upravnishvo «Slovenca» pod št. 4830.

Tesan in rezan LES

potrebujem vsak teden 3 do 4 vagone.
Kdor mi more vedno po naročilu in naj-
nižji ceni dostavljati, naj se izvoli javiti
na dolenji naslov. Obenem prosim, spo-
ročitj tudi ceno. — Plača se takoj.

Lesna trgovina ANTON URBIČ,
ZAGREB, Maksimirska cesta 102. 4825

Hipotečna posojila

v raznih višinah od 20.000 do 100.000 Din
in sigurni varnosti na razpolago. — Na-
slov pove uprava lista pod št. 4826.

Dva nova štedilnika

eden iz pločevine, drugi mizni (Tischherd),
sta ceno naprodaj. — Vpraša se Dev. M.
v Polju, gostilna Kuhar. 4835

Priporočajo se sledeče domače tvrdke:
(Objava 4 dinarje.)

ELEKTROTEHNIČNO PODJETJE
Ivan Bogataj, konces. elektrotehnično
podjetje, Sv. Petra cesta 30.
Jože Markeš, Jesenice 54, Gorenjsko.

KLEPARJI:
Remžgar & Smerkol, Florijanska ul. 13.
Produktivna zadruga kleparjev, inštala-
terjev, kolarjev in krovcev v Ljubljani,
Kolodvorska ulica št. 18.
Korn T., Poljanska cesta št. 8.

MEHANIČNA DELAVNICA:
pisalne, računske, razmnoževalne in dru-
ge pisarne stroje popravljajo in prenavljajo
Ludovik Baraga, Selenburgova ulica 6/1.

PARNA PEKARNA:
Jean Schreya nasled. Jakob KAVČIČ,
Gradišče št. 5.

Večje posestvo

naprodaj v obrtnem kraju na Gorenj-
skem, ob železnici, v neposred. bližini
Bleda. Stanovanje takoj na razpolago. V
gospodar. poslopiju so kleti, ki so prim.
za večjo vinsko trgovino. — Dopisi pod:
«Posestvo» na Aloma Compani, anon.
družba, Ljubljana, Kongresni trg 3. 4821

NAPRODAJ JE

hiša s kovačnico

ki je zelo primerna za vsako obrt, tudi
za gostilno ali trgovino. Je v dobrem stu-
nju, v prijaznem kraju ob kamniški že-
leznici, četrt ure oddaljena od železniške
postaje. Obstoji iz treh sob, kuhinje,
kleti, bleva, vse obokano. — Dalje pod:
šupa, drvarnica, svinjak, 3 njive v izmeri
nad 9000 m², 4 parcele gozda, približno
8000 m², in ob hiši nekoliko sadnega
vrta. Najnižja cena je Din 160.000. Ker
je cena zelo ugodna, se bo oziralo le na
resne kupce. — Cenjene ponudbe pod:
«NIKOLI VEČ TAKO UGODNE PRI-
LIKE 4846» na upravo «Slovenca».

Otroški voziček dobro ohran-
jen, KUPIM.
— Ponudbe s popisom in ceno na upravo
«Slovenca» pod št. 4830. DOBRO OHRA-
NJEN VOZIČEK. 4832

Oddam sobo

za 1 ali 2 gospoda. — Kje, pove uprav-
nishvo «Slovenca» pod št. 4836.

TEKSTILA

družba z o. z. na Zgošji,

postaja LESCE, Gorenjsko.

PREDILNICA, LASTNA BARVAL-
NICA IN STROJNO PLETILSTVO.

IZDELUJE in PRODAJA

volno različnih barv v posukljajah. —
SPREJEMA volno v prejo. — ZAME-
NJUJE predeno volno. — IZDELUJE in
PRODAJA različne vrste volnenih ple-
tenin, kakor zavijačke, jumpre-, sport-
ne-, bočne-, dolge površne- jopice,
dokolenice, sweatre, različne čepice,
šale itd. itd., po solidnih konkurenčnih
cenah. — ZAMENJUJE PLETENINE za
kosmato volno. — IZVRŠUJE PLETENI-
NE PO NAROČILU posebno za športna
društva točno in pod najugodnejšimi po-
goji. — POŠILJA na željo gg. intere-
sentom vzorce vseh vrst izdelkov in
daje POPUSTE pri večjih naročilih.

**Šentjanški
PREMOG**

se dobi po ugodnih cenah vsako mno-
žino. — Prodajni urad šen-
janškega premogokopa,
Ljubljana. Krekov trg 10

**Razkuževalno sredstvo
Sanitol**

proti griži in drugim nalezljivim
bolezni. Dobi se v vseh drogerijah
in lekarnah na drobno, na debelo pa
v kem. laboratoriju Chemotechna,
Mestni trg 10.

Banatsko pšenico la.

razprodaja na vagone, paritet vsa-
ka postaja v Sloveniji, M. BIELIČ,
Dunajska cesta 33, pri «Balkanu».

STAVB. IN GALANT. KLEPARSTVO:
Ferenc & Fuchs, Ljubljana, Mirje št. 2

SPEDIČIJSKA PODJETJA:
«Čehoslavija» d. d., Sodna ul. 3, Tel. 463,
Ranzinger R., Cesta na juž. železn. 7-9.

TRGOVINA Z ŽELEZNINO:
Sušnik A., Zaloška cesta št. 21, Ljubljana

TRGOV. Z DEŽNIKI IN SOLNČNIKI:
Mikuš L., Mestni trg 15.

TRGOV. Z ŽELEZNINO IN CEMENTOM:
Fran Erjavec, pri «Zlati lopatici», Valva-
zorjev trg št. 7.

ZALOGA POHISTVA:
F. Fejdiga sin, Sv. Petra cesta št. 17.

Izmed najlepših in najcenejših MOLIT-
VENIKOV je DR. ZDESARJEVO

NAVODILO

ZA PRAVO POBOŽNOST DO

MATERE BOŽJE.

V knjižici sta 2 sv. maši. Cna vez. izvoda
6 Din, po pošti 1 Din več. Dobi se pri
«Ničmanu», v «Novi Založbi», «Slogie» na
Poljanskem nasipu 10 v Ljubljani in v
drugih knjigarnah. — Kdor naroči vsaj
10 izvodov, dobi 15 odstotkov popusta!

Jetika!

DR. PECNIK ordinira za pljučne bolezni
vsak petek, tudi v četrtek, v Sv. Jurju
ob južni žel. — ČITAJTE NJEGOVE
3 KNJIGE O JETIKI! 3378

Velika

ZALOGA PORCELANA!

EMAJLIRANA

in luksuzna posoda!

Priporoča se ANA KUS, Ljubljana, Res-
ljeva c. 4 (prej trgov. barv g. Hauptmanna)

Oprava za spec. trgovino

kompletna, NAPRODAJ. Ponudbe pod
«Specerijška uprava» na upravo lista.

Cementni

zarežani strešnik

(FALZ), betonske cevi, vratne podboje
in drugo, la Portland CEMENT nudi

F. Banda in drug, Karlovska cesta 8.

Ženitna ponudba.

29 letni mladenič, inteligenten, podjeten,
s premoženjem Din 200.000.—, se želi v
SVRHO ŽENITVE seznaniti z gospodič-
no, ki bi poleg posestva imela gostilno
ali trgovino, ali sploh kako industrijsko
podjetje. Tudi vdova brez otrok ni iz-
zveza. Tajnost zadržana. — Ponudbe naj
se pošlje, če mogoče s sliko, na upravo
«Slovenca» pod: «SREČA». 4838

Ženitev.

Vsestransko izobražen lesni trgovec, 25
let, čedne zunanosti, z večjim kapitalom,
želi znanja v svrhu takojšnje ženitve z
njemu primerno, dobro situirano gospico
ali vdovo; event. se tudi priženi. — Cenj.
ponudbe s sliko pod «BOGOMIR» na
upravo «Slovenca». 4833

V svrhu ženitve

želi znanja mlad, priden obrtnik z gospo-
dično, ki ima lasten dom ali premoženje
za ustanovitev dobrega obrta. — Ponudbe
se prosijo pod: «LEPA BODOČNOST»
na upravo «Slovenca». 4798

Okrožni zdravnik v Kamniku

Dr. JUL. DEREANI

je odpotoval do 1. septembra t. l.

Strojniki išče službe

z dobrimi spričevali — Naslov se izve v
upravi «Slovenca» pod št. 4841.

Primarij dr. Ješe

ne ordinira do 3. sept.

Sanitetni podpolkovnik

Dr. RUDOLF KOBAL

ordinira za pijačne in notranje bolezni od sedaj naprej na KRALJA PETRA (Slovenskem) TRGU št. 2/II od 11½ do 12½ in od 2. do 3. ure popoldne.

Javna dražba**Zamenjam stanovanje**

se vrši 15. avg. ob 9. uri na GLINCAH št. 28, gostilna «Amerika». Naprodaj bodo različne stvari: Gostilniška oprava in vinska posoda ter drugi predmeti.

2 sobi, kuhinja in pritikline z elektr. napeljavo na periferiji za stanovanje v mestu. Ponudbe pod «ZAMENJAVA» na upravo lista. 4740

Odpadki

od

usnja, gumija

staro železo,

stare kovine

samo v vagonih se kupijo za eksport. Obvezne ponudbe v dolarjih sprejme pod: Odpadki št. 1815. **Oglasni zavod**

Fran Vorsič, Maribor, Slomškov trg 16.

Akordne delavce,

ZA KOPANJE in BETONIRANJE sprejmo takoj na stavbišču OKROŽNEGA ZAVAROVALNEGA URADA, BOLNIŠKA BLA-GAJNA na Miklošičevi cesti v Ljubljani. — Delo za več mesecev. STAVBNA DRUŽBA.

Strojno mizarstvo in konc. pogrebno podjetje**M. GOGALA, Bled,**

se priporoča za izdelavo: oken, vrat, portalov, stopnic, steklenih sten, verand in pohištva, in sicer od enostavne do najfinejše vrste. — Zaloge transportnih krst in prevzem pogrebnih transportov na vse strani naše države.

Fotografii in amaterji!

Zahtevajte ravnokar izišli najnovejši cenik o fotografskih potrebščinah.

„SANITAS“, Celje 9**Pisalne stroje na obroke****The Rex Co.**

Telefon 268.

Ljubljana

Gradišče 10.

AND. JAKIL

tovarna kož in čevljev d. d., prodajalna Ljubljana. POLJANSKA CESTA ŠT. 13.

Bogato skladišče moških, ženskih in otroških ČEVLJEV iz telečjega boksa v vseh bojah, govedjega boksa in rjave kravine. **SOLIDNO DELO!** 3480 **NIZKE CENE!**

Insertirajte v „Slovencu“!**„ADRIJA“**

Mednarodna Transportna in komisijska družba z o. z.

Ljubljana, Dunajska cesta 31.

Maribor

Naslov za brzojavke

Jesenice

ADRIJASPED.

Tekoči račun „Zadružna banka“, Zadružna gosp. banka.

Mednarodni transporti. — Prevoz vsakovrstne robe. —

Vskladiščenje robe. — Komisija. — Carinsko posredništvo. —

Transportno osiguranje. — Zbirni promet na vse strani. —

Prekomorski transporti. — Zastopstva in zveze v vseh večjih trgovskih centrih tu- in inozemstva. Telefon 721.

Štev. 2468/1923.

Razglas

gleda ofertne licitacije za velikoprodajo tobaka.

Na dan 14. septembra 1923 ob 11. uri dopoldne se bo vršila pri Upravi Državnih Monopola v Beogradu in pri Oblastnih Monopolskih Direkcijah v Zagrebu, Sarajevu, Ljubljani (za Slovenijo) in v Splitu javna ofertna licitacija za izdajo pod zakup dopustila velikoprodaje tobačnih izdelkov po okrožjih, srezih in prodajnih raonih (v Sloveniji za dobo DVEH LET, to je od 1. januarja 1924 do 31. decembra 1925).

Pogoji licitacije bodo stavljeni na vpogled vsaki dan, izvemši nedelje in praznike od 8. do 12. ure v pisarni Uprave Državnih Monopola v Beogradu in v pisarni Oblastne Monopolske Direkcije v Zagrebu, Sarajevu, Ljubljani in Splitu.

Po sprejemu uslovov se bodo objavili natančnejši pogoji glede licitacije velikoprodaje.

Iz pisarne Uprave Državnih Monopolov,

Odeljenje Prodaje v Beogradu, dne 7. avgusta 1923, br. M Pr. 23.580.

Direktor: MANDELJ s. r.

Lastne hladilne naprave.

Lastna prodajna mesta v največjih tržiščih inozemstva.

Ustreljeno divjačino

srne, divje koze, divje prašiče, zajce, fazane, jerebice, ključnače, divje race

kupuje vsak čas in vsako množino po najvišjih cenah od oddajnih postaj 2180

E. VAJDA, veletrgovina z divjačino,

ČAKOVEC, Medjimurje, Jugoslavija.

Telefon interurb. št. 59, 4, 3. — Brzojavi: VAJDA, Čakovec.

Večje love prevzamemo potom naših organov od lovišč.

Soliden in točen obračun.

Zajamčeno popravljene

Lokomobile

točno iz skladišč

Zagreb in Ljubljana

Wolf-Lanz

vsake velikosti.

Stabilne in vozeče

lokomobile

Lokomobilni kotli

Enoletno tvorniško

jamstvo

Prvorazredno generalno

popravljen

Popolnoma preizkušene

Kurljive z vsakim

gorivom

Braća Fischer

d. d.

ZAGREB

Pantovčak 5

Bronaste zvonove vlija

najceneje in z dobavnim rokom od 2 do 5 mesecev

Zvonarna in livarna

Št. Vid nad Ljubljano.

ALOJZIJ PAUSCHIN

LJUBLJANA, WOLFOVA ULICA

Zaloga stekla in porcelana stekla za ure, umivalne in kuhinjske garniture in vse v to stroko spadajoče potrebščine

Prevzemanje vseh steklarskih del.

OVES -- KORUZO la.

na VREČE in VAGONE razprodaja M. BIELIČ, Dunajska cesta št. 33 pri «Balkanu» po najnižjih dnevnih cenah. 3697

Sjedinjene Krečane d. d.

Zagreb

Vlaška ul. 40 telef. 69 i 21-30

dobavlja

la apno

iz svojih moderno urejenih apnenic v Novem Marofu in Očuri.

Mesečni proizvod cca. 120 vagonov.

Obl. avt.

civ. inž. A. ŠTEBI

je otvoril svojo tehnično pisarno v Ljubljani v palači Ljubljanske kreditne banke.

Izvršuje projekte za električne centrale, posvetuje in ocenjuje načrte za električne naprave.

Otroški vozički

več vrst, od 250 Din dalje. — DVO-KOLESA: novi modeli z dobro pneumatiko, že od 1500 Din naprej. — MOTORČKI najnovejši, amer. tipa «Evan» in D. K. W. — PNEUMATIKA: zračnice z garancijo od 16 Din, plašči od 65 Din, Motorette, Oressette. — Preprodajalci in mehaniki znižane cene. — Sprejemamo vsa popravila, emajliranje in ponikanje. — «TRIBUNA» F. B. L. tovarna dvokoles in otroških vozičkov, LJUBLJANA, Karlovska cesta št. 4.

„TRIGLAV“ tovarna perila

D. & G. Vojska, Ljubljana, Kolodvorska 8
(nasproti hotela Štrukelj)

Ljubljanski velesejem, paviljon I. 381.

Popolnoma varno naložite svoj denar v VZAJEMNI POSOJILNICI V LJUBLJANI

r. z. z. o. z. — sedaj poleg nunske cerkve,
poletni l. 1923 v svoji lastni palači ob Miklošičevi
cesti poleg hotela „UNION“.

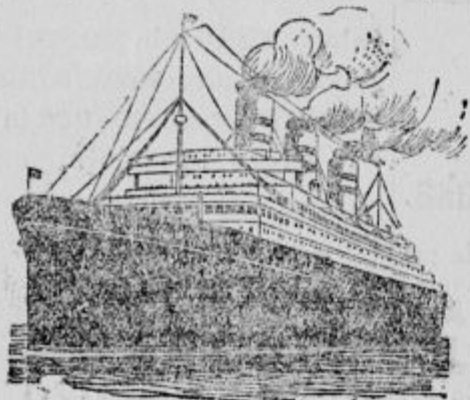
Hranilne vloge se obrestujejo po **6%** brez odbitka rentnega in
invalidskega davka.
Vloge v tekočem računu se obrestujejo po **5 1/2%**
Hranilne vloge vezane na dobo pol leta po **6 1/2%**
Večji zneski se obrestujejo po dogovoru.

HOLLAND - AMERIKA LINIJA

Rotterdam-New-York

Generalno zastopstvo za kraljevino Srbov, Hrvatov in Slovencev
Hrvatska banka za promet s nekretnostima d. d.
Zagreb, Zrinjski trg 8.

Odprava potnikov I., II. III. raz-
reda za Severno Ameriko in
Kanado z ogromnimi, najmo-
dernejimi brzovoznimi paro-
brodi. Potovanje po odprtem
morju 6 do 7 dni. Najugodnejša,
sigurna in brza vožnja.
Izvrstna kuhinja. Vsak teden
jeden parobrod. Potniki tret-
jega razreda imajo posebne
kabine z uzorno čistostjo.

Vsestranska pojasnila daje vsakomur brzo in brezplačno:
Holland-Amerika Linija
Podružnica: Ljubljana, Dunajska cesta 21.

»PANONIA«, društvo lesnih industrijev v likv. priredi v torek 14.
avg. ob 9. uri pri »BALKANU« na Dunajski c. v Ljubljani prostovoljno,
javno dražbo
pisarniškega inventarja, kakor pisalne mize, stoli, omare, dva pisalca
stroja, železna blagajna, vse v dobrem stanju.

STROJE za surovo
maslo znamke
„LAKTOR“
v velikosti od 2-50
litrov dobavlja po
najnižjih cenah
**ČUČEK &
KOUBIK,**
tovarna gospodarskih
strojev
Strnišče.

Umetna gnojila

Superfosfat -- Thomasova žlindra
Kalijeva sol po brezkonkurenčnih
cenah

Kemični proizvodi d. d.
ZAGREB, Ilica br. 65 Telef. 23.38

Stavbenik Rud. Ročak

v Trbovljah

zvršuje vsa stavbena dela — lastn
tesališče — izdelovanje stopnic
Teraco-tlak
Brezkonkurenčne cene!

Cent. občinstvu priporočam svetovno
znane šivalne stroje
GRITZNER

v vseh opreмах za rodbinstvo in obrtno
rabo ter vse posamezne dele, olje, igle
za vse sisteme. Edino le pri

JOSIP PETELINC,

LJUBLJANA, Sv. Petra nasip 7.

Poduk v vezenju
brezplačen. Isto
tam galanterija,
srajce, kravate,
potrebščine za
šivilje, krojače,
čevljarje, sedlar-
je, gumbi, žilice,
noži. Na veliko
in malo. Več-
letna garancija.
Cene najnižje.

Gradbeno podjetje

Arhitekti

V. KRAINER & CO.

Jesenice. (Gorenjsko).

Stavbna vodstva:

Ljubljana. Domžale.
Zagreb.

Izvršuje privatne in indu-
strijske stavbe, proračune.
: načrtje, cenilive, posebni :
: oddelki za arhitekturo. :

Javna vzgojna zavoda v Ptuj.

Za dečke

Dijaški dom

Prešernova ulica 29

Prostora za 100 gojencev

Za dečlice

Mladika

z lastno gospodinjstvom šolo
in izobraževalnim letnikom
Prostora za 60 dečlic

Gojenci in gojenke obeh zavodov imajo v zavodih stanovanje,
popolno oskrbo in vzgojo in lahko obiskujejo realno gimna-
zijo, deško ali dečliško mestansko šolo ter šolo glasb. matice.

Prospekti so brezplačno na razpolago pri vodstvih zavodov.

MEDJIMURSKI KONJI!

Poltežki in čisto težki konji ter kobile za vprego in odgoj
za gospodarstva in tovarne
stoje stalno za prodajo pod najkulantnejšimi pogoji pri

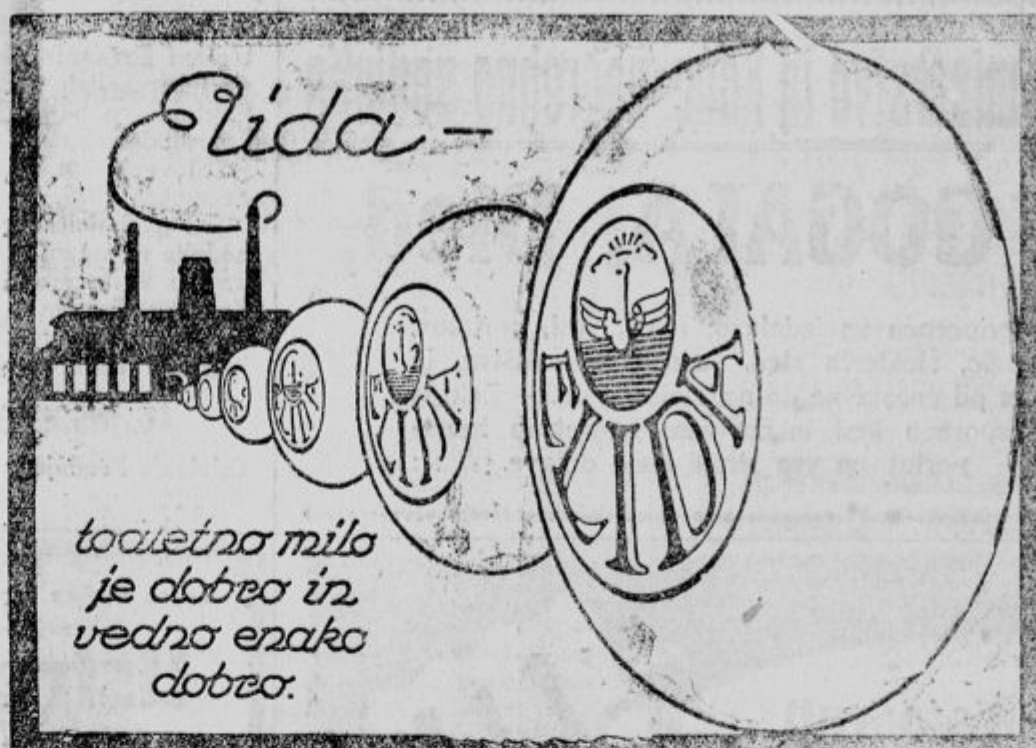
E. VAJDA

veletrgovina s konji

ČAKOVEC, MEDJIMURJE, JUGOSLAVIJA.

Brzjavlj: Vajda Čakovec

Telef. Interurb. 59, 4

„Svetla“

Telefon št. 588.

d. d.

LJUBLJANA

CENTRALA:

RIMSKA CESTA 2

HILŠERJEVA UL. 5

PODRUŽNICE:

DUNAJSKA C. 20

MESTNI TRG 25

Maribor

Zagreb

Beograd

Tovarniška zaloga polnogumijastih obročev,
pnevmatike in vsake vrste tehniških gumi-
jevih cevi, auto-delov in vsakovrstnega
auto-materijala.

Na razpolago

Stiskalnica za montiranje polnogumijastih obročev.

Velika zaloga elektro-materijala.

Zastopstvo svetovnih tovarn.

Solidna in točna postrežba.

Cene brez konkurence.

